Mr.I.PENIKS
4223 Dorchester Str.W.
Montreal 6, P.Q.

Latvian Newspaper for America
Published twice weekly
by the Publishing Co DAUGAVAS VANAGS
Editorial and Business Office:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
Telephone — WA 0792
General Representative in USA:
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telephone — Yellowstone 2-7863.
AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL, POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA

LATVIJA
AMERIKĀ

Nr 20 — TREŠDIEN, 1951. G. 12. DECEMBRĪ — 1. GADS

Latviešu laikraksts Amerikā
Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās.
Izdevējs — Apgāds DAUGAVAS VANAGS
Galvenais redaktors — Dr. iur. HUGO VITOLS
Redakcija un kantoris:
123 Huron St., Toronto, Ont. Canada
WA 0792
ASV redakcija un galvenais pārstāvis:
DV Pārstāvība ASV 31-43 Steinway St. Long Island City 3. N.Y. USA. Telefons — YEllowstone 2-7863.
Abonēšanas maksa ASV un Kanadā:
par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.00;
par 6 mēn. $8.00; par 1 gadu $15.00
Sludinājumu maksa:
slud. daļā $1.30; tekstā $2.00
par vienu collas telpu 1 slejā

PREZIDENTS TRŪMENS PĀRTRAUCIS ATPŪTU

Vašingtona — Prezidents Trūmens pārtrauca savu atpūtu Kivestā nedēļu pirms nodomātā laika un lidmašīnā atgriezās Vašingtonā, lai dotu jaunus norādījumus amerikāņu delegātiem pamiera sarunās, kas atkal jau iegājušas strupceļā.

Kara gūstekņu apmaiņa

Munsana. — Sabiedroto delegāti pamiera sarunās svētdien Korejā pieprasīja no komūnistiem ātru izšķiršanos par tūlītēju sarunu uzsākšanu kara gūstekņu apmaiņas lietā.

Pārtrauks diplomātiskās attieksmes?

Kairo. — Ēģiptes ārlietu ministra v. i. Ibrahims Farags Pašā paziņoja, ka Ēģipte domājot pārtraukt diplomātiskās attieksmes ar Lielbritaniju, sakarā ar „britu agresiju Suecā."

Jauna bēgļu organizācija

Briselē. — „Starpvaldību Komiteju migrantu kustībai no Eiropas" pag. sestdien noorganizē jusas 23 valstis 115.000 eiropiešu izvietošanai citos kontinentos līdz 1953. g. Vairāk nekā 1/3 izceļotāju uzņems Kanada. Šo akciju ar 10 milj. dolaru atbalstīs ASV, bet pārējās 22 valstis ar 24 miljoniem. Jaunradītā Komiteja pārņem līdzšinējās IRO funkcijas.

LIELVALSTU SARUNAS STRUPCEĻĀ

Parīze. — Četru lielvalstu pārstāvju slepenās sarunas par globālu atbruņošanos nav devušas panākumus. Šai sanāksmē tikai lieku reizi noskaidrojās, ka starp Rietumiem un Austrumiem pastāv nepārtiltojama plaisa.

Višinskis prasa, lai Rietumi nekavējoties iznīcina savas atombumbas, un tad — pēc tam — būtu jāķeras pie kontrolsistēmas nodibināšanas. Rietumu domu gājiens, protams, ir tieši pretējais: vispirms radīt efektīvu bruņošanās kontrolsistēmu, un kad tā pierādījusi savu lietderību, tad izsludināt atomieročus ārpus likuma.

Padomju Savienība ir ar mieru dot papīra solījumu, ka pieļaus inspekciju pēc tam, kad Rietumi īstenībā būs iznīcinājuši savus atomieročus.

Politbirojs, protams, netic, ka Rietumi būs naīvi gana, lai tam pievienotos. Višinska nolūks, tātad, ir tikai propaganda.

Drošības padomes locekļu vēlēšanas

Savienotās Valstis Parīzē patlaban cieta savu pirmo diplomātisko neveiksmi Apvienoto Nāciju pilnsapulcē.

Pilnsapulcei bija jāievēl Drošības Padomē trīs locekļi. Šo locekļu ievēlēšanai nepieciešams 2/3 balsu vairākums. To dabūja Čīle un Pakistana, bet nedabūja Grieķija, kuras kandidatūru uzstādīja Savienotās Valstis, kamēr PSRS par kandidātu izrau-dzījās Baltkrieviju — kas, kā zināms, ietelp PSRS. Baltkrievija ieguva 32 balsis, Grieķija tikai 27. Rezultātā ne viena, ne otra nav ievēlēta.

Pārsteidzošo rezultātu izsauca Latīņu Amerikas valstu pārstāvji, kas bija neapmierināti ar Savienoto Valstu nostāju Starptautiskās Tiesas tiesnešu vēlēšanās, kuŗās Savienotās Valstis deklarēja, ka atbalstīs nevis Urugvajas kandidātu Enriko Ugonu, bet Indijas kandidātu sēru Benegalu Rau'u. Tiesnesis bija ievēlams sakarā ar meksikāņu tiesneša Fabela Alfaro atteikšanos no kandidēšanas.

Latīņu Amerikas zemes baidījās, ka ar indieša ievēlēšanu Starptautiskajā tiesā viņu pārstāvju skaits tajā samazināsies no 4 uz 3. Tas tomēr nenotika, jo tiesā ievēlēja ir Ugonu, ir Rau'u. Cietējs šai gadījumā bija Beļģijas kandidāts un pazīstamais starptautisko tiesību speciālists Šarls de Višers.

Par Baltkrieviju, kas Maskavas ietekmē ir sarkanāka par sarkanu, balsojušas ap 10 Latīņu Amerikas zemes, arabu Aziātiskais bloks, Anglija, Francija un Skandināvijas valstis, kā arī Britu Valstu Kopība.

Mums šāds „gentlemen's agreement" starp Padomju bloku un šīm valstīm liekas ne vien absolūti netikumisks, bet arī ārkārtīgi bīstams.

Rietumvācijas valstsvīri Parīzē

Parīzē ieradušies Rietumvācijas valdības pārstāvji: Kristīgi demokratiskās Apvienības sekretārs Heinrichs Brentāno, finanču ministrs Hermans Šēfers un Berlīnes rietumu sektoru pilsētas galva Ernests Reuters. Visi trīs piedalīsies Apvienoto Nāciju apspriedēs par visu Vāciju apvienotājām vēlēšanām. Austrumvācija pārstāvjus nav sūtījusi.

PAVEIKTAIS DARBS

No pārskata par garīgo aprūpi Kanadā LNAK Padomes sesijā atklājās sekojoša aina. Līdz š. g. 1 jūlijam. Kanadā iebraukuši apaļos skaitļos 8.000 latv. luterāņu, no tiem rietumos 1800, austrumos 7000. Līdz šim nodibinātas un izveidotas sekojošas latviešu draudzes. Kā pirmā Toronto sv. Jāņa latviešu draudze, kuŗas dvēseļu sk. pārsniedzis jau 1000. Otra pēc vecuma un arī skaita ziņā tagadējā „Pirmā Toronto latv. ev.-lut. draudze" sv. Andreja b-cā. Nav jāsaprot šis nosaukums tā, kā šī draudze ar to gribētu pretendēt uz pirmās vecākās godu; šis vārds radies vienīgi aiz pietātes pret b-cu, kuŗā tā sāka savas gaitas, proti: Pirmā Luterāņu baznīca. Trešā ir Montreālas latviešu Trīsvienības draudze un ceturtā, gan tikai licluma,bet ne vecākuma ziņā Hamiltonas latviešu draudze. Bez šim, secības kārtībā, ir radušās sekojošas draudzes: Norandas, Otavas, Bramptonas (vienība), Londonas, Sv. Katarīnas, Vinipegas, Vankuveras — Viktorijas, Vakarkanadas, Kirkland Lake's, Virdžinijtaunas, Timminsas un Niagaras. Šīni rudenī nodibinājās Kalgārijas (8. sept.), Lētbridžas (23. sept.) un Edmontonas sv. Jāņa latviešu draudze (14. okt.). Tāpat nodibinājās Port Arturas (30. sept.), Sadberijas (7. okt.) un veidošanās stadijā atrodas Sault Ste Marie, Kičeneras (organizācijas kom. ievēlēta 19. augustā) un Vellandas. Regulāri dievkalpojumi paredzēti arī Matavai - Rolftonai; tādi tiek noturēti arī Sarnijā (turienes tautieši pieslēdzas Londonas draudzei). Drīzumā paredzēta prāv. Skrodeļa ierašanās arī Vindzorā. 26. nov. ar kuģi Anna Salem no Vācijas uz Kanadu izbraucis māc. E. Lange. Viņš paliks Halifaksā un apkalpos turienes un apkārtējo centru (Nova Skotijas un Ņubransvikas prov.) latviešus. Līdz ar to Kanadā (neieskaitot Halifaksu, Matavu un Vindzoru) ir noorganizētas 24 latviešu draudzes.

Savā ziņā ir veikts liels darbs. Protams, var rasties arī grūtības un pat neveiksmes. Dažās vietās latviešu skaits visai mazs (vismazākais 35—40, Timminsā), iedzīvotāju skaits visur nav nostabilizējies, tie darba un citu apstākļu dēļ pārvietojas no vietas uz vietu. Šīs draudzes iztiek ar šejienes lut. b-cu atbalstu — tās maksā vai nu visu vai daļu mācītāju algas. Tas atkarīgs no šo b-cu budžeta stāvokļa un arī labvēlības. Šīs latviešu draudzes apkalpo 14 latviešu mācītāji (neieskaitot E. Langi); pašlaik 7 no viņiem sniedz atbalstu Apvienotā Lut. b-ca Amerikā, kas ir lielākā lut. b-ca šīni kontinentā un aptver nepilnus 2 milj. lut. Bet tā apsolījusi atbalstīt arī abus mācītājus, kas pašlaik strādā fizisku darbu, no kuŗiem viens, māc. Ruperts uzņemsies Port Arturas, Sadberijas un Sault Ste. Marie draudzes un otrs māc. Ķergis — Kičeneras, Bramptonas un Vellandes

(Nobeigums 4. lpp.)

ALFRĒDS KAUPIŅŠ

ADVENTES LAIKĀ

Dziļākā svešumā, dziļākā nezinā aug nopūtas un šaubas, paceļas cerības un sairst. Sairst tautas un ģimenes saites. Cits vēl cīnās tālā, neredzamā malā par kailo dzīvību; citu mantu nasta jau noliekusi pie zemes; daži pusceļā vēl pretī illūzijai, sapnim. Bet sapnis ir tikai viens: būt, dzīvot gaismā un pilnībā. Tā to ir vēlējis liktenis un pats likteņa lēmējs Dievs. Un liktenis ir taisnīgs. Tas dod Dieva visspēcības zīmes mums visiem un ikvienam. Nav taisnu un netaisnu, nav bagāto un nabago. Vai nabagais, dzīvodams ar sevi saskaņā, nav bagāts, un bagātais, sevi neatrazdams, nav nabagāks par nabagu? Ir kas ārpus un pāri mums, kas ir kā pats Dievs un tomēr mūsos un ap mums. Tādēļ ir tikai grēcinieki un grēcinieki, kam jālūdz, lai viņu sirdīs iegriežas saulgriežu svētki — Ziemassvētki. Lai dziļākā naktī mūsu šaubas un neticība vērstos pret gaismu, kas aizsniegtu kā brāļus, tā ienaidniekus. Bet nevaram gribēt otram dot paši sevi, neziedodami gaismas ilgās. Ilgoties, cerēt, ticēt, draugi, tas nenozīmē grimt atmiņās un usarās, bet gan dot sevi pašu. Un kas grib sevi ziedot, tas nevar gribēt atdot no sevis kādu savu pieciešamo daļu, bet gan to, kas tam ir dārgs un mīļš.

Draugi, svešuma cela biedri, paraugaities adventes svecīšu liesmās! Kāda gaisma, dzīvība un siltums izstaro no tām! Tās sevi atdod, lai mūsu dvēselēs dzimtu jauna ticība, spēks un izturība. Liktenis vēl daudz jo daudz var likt mums ciest, ja vien būs sirdis, kas sevi līdzīgi ziedos dzīvības ilgās.

Ko gan celiniekam var teikt adventes laikā? Ko gan brālis brālim lai dāvā svētku eglītes mirdzumā? Es zinu, ka daudz Tavas rokas saņems un daudz tās dos, bet vai starp dāvanām būs arī gaismo, kas varēs sakļaut daudzas sairušās saites, kas spēs pārcelt tiltu no likteņa sargātā pie pamestā, kas varēs dziļākā naktī likt izjust svētku glāstu. Gaida karavīrs, pret tumsu cīnījies, nu pats tumsā palikdams, gaida sirms tēviņš un māmiņa dzīvības izauklējuši, nu vientulībā pamesti, gaida jaunas, mazas bērnu rociņas . . .

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Klusa nakts, svēta nakts — tā būs bezgala savāda nakts, svētku nakts, kad Tu zināsi savus brāļus gaismā, kad Tu apjausīsi, ka nekas nav zudis, kamēr cilvēki ziedos savas sirds gaismu. Svecīšu liesmās Tu ieraudzīsi vairāk kā zaļo egles skuju Taras acis skatīs tālāk un redzēs vairāk. Kā brīnumā tās slaigās pa piesnigušiem pakalniem, lejām un mežiem, kur visas lakas tik tuvas un mīļas: tās varbūt klīdīs ielās, pa kuŗām Tu mēdzi iet; tās apstāsies pie Tavējiem un mēmā klusumā sauks: „Izturi, pacieti, pagaidi."

Tu nezini, gaismai ir tūkstoš saites!

PAMIERA SARUNAS KOREJĀ

Munsanā. — Pagājušās nedēļas delegātu apspriedēs komūnistu pārstāvis Nam Ils paziņoja, ka viņi pētīšot iepriekšējā sēdē admirāļa Džoja uzdotos jautājumus (21) un atbildēšot pēc dažām dienām.

Pamiera noteikumu kontroles īstenošanā sarkanie savas iepriekšējās prasības papildināja šādi: Pamiera laikā atļaut abām pusēm ierīkot jaunus un labot esošos lidlaukus; neitrālo novērotāju kontroli atļaut tikai ostās; aizliegt Korejā esošo karaspēka daļu regulāru apmaiņu pret svaigām daļām un pilnīgu brīvību karā izpostītās Korejas atjaunošanai.

Tas nozīmē, ka komūnisti arī pamiera laikā nodomājuši gatavoties kara turpināšanai. Kā gan citādi izskaidrojama vēlēšanās būvēt jaunus lidlaukus un liegt kontrolkomisijai pārbaudīt viņu pārvaldītās Korejas daļu, kuŗā tie sākuši celt apakšzemes fabrikas un ieroču glabātuves. Tādā gadījumā sabiedrotie atklātu viņu noslēpumus un patiesos nodomus.

Nākošajā sēdē, kas notika Panmundžonā, sarkanie mazliet precizēja jēdzienu par agrākās sēdēs ieteiktiem neitrālo valstu novērotājiem, kas kontrolētu pamiera noteikumu īstenošanu. Pēc viņu domām, visas valstis, kuŗu karaspēks nav Korejā, varētu atzīt par neitrālām. Šajā valstu grupā esot Dānija, Zviedrija, Šveice, Polija un Čehoslovakija. Šīm valstīm, piemēra pēc, varētu uzticēties un viņu pārstāvjus varētu ielaist ostās, lai pārliecinātos, ka neviena puse karaspēku un ieroču pastiprinājumus nepieved.

Nav domājams, ka sabiedrotie Poliju un Čehoslovakiju atzīs par neitrālām.

Precizēt jēdzienu „osta" sarkanie atteicās. Tāpat komūnisti atteicās atbildēt uz daudziem tehniskas dabas jautājumiem, kas zīmējās uz pamiera noteikumu īstenošanu. Tos pēc sarkano izteicieniem, varēšot apspriest pēc pamiera parakstīšanas.

Arī šoreiz komūnisti atteicās runāt par gūstekņu apmaiņu.

Komūnistu izvairīšanās taktika deva sabiedrotiem pamatu oficiālajā virspavēlniecības raidītājā nolasīt šādu paziņojumu:

„Komūnisti ar nodomu cenšas nobīdīt pie malas galveno sarunu jautājumus. Viņu plānos nav reālu priekšlikumu. Ja sarkano prasības ievērotu, tad Koreja nonāktu daudz jaunākā situācijā nekā pirms komūnistu iebrukuma."

Sabiedroto priekšlikumus par pamiera noteikumu īstenošanas kontroli sarkanie atkal noraidīja, paskaidrojot, ka tā būtu AN iejaukšanās Ziemeļkorejas iekšējās lietās. Arī par gūstekņu apmaiņu sarkanie vēl vienmēr atteicas runāt jo pēc sabiedroto domām, komūnisti cerot sabiedrotos ar to piespiest uz lielāku piekāpšanos citos tiem svarīgos jautājumos.

Sadursme ar komūnistiem Teherānā

Teherānā. — 6. decembrī Teherānā norisinājās asiņainas sadursmes starp 5.000 komūnistiem un 2.000 nacionālistiem.

Komūnisti devās agrā rītā uz Parlamenta ēku — par spīti aizliegumam, kliegdami: „Nāvi Mosadegham!"

PATIESĪBAS UN DV LIETAS LABĀ

Laikraksta „Laiks" redakcija mums piesūtījusi šādu rakstu:

Pie „Latvija Amerikā" šā gada 14. novembŗa numurā iespiestā Daugavas Vanagu pārstāvja ASV A. Līdača paskaidrojuma un „Latvija Amerikā" redakcijas piezīmes „Nemaldināsim sabiedrību" paskaidrojams sekojošais:

1. Patiesībai neatbilst A. Līdača kunga apgalvojums, it kā „Laikā" nebūtu ziņots, ka DV Ņujorkas apvienības 28. oktobŗa sapulcē tās dalībnieki parakstījuši apņemšanos ziedot vienas stundas algu mēnesī aprūpei. (Skat. „Laika" šā gada numuru 87./163.).

2. Patiesībai neatbilst A. Līdača kunga apgalvojums, ka „Laiks" it kā necenšoties informāciju par DV iegūt no „autoritātīviem avotiem." Varētu domāt, ka DV organizācijas jautājumos A. Līdača kungs, kā šīs organizācijas pārstāvis ASV, ir pietiekami „autoritātīvs," un pie viņa pēc informācijas „Laika" redakcija arī griezusies (Skat. „Laika" Nr. 83./159.).

3. Patiesībai neatbilst „Latvijas Amerikā" redakcijas apgalvojums, ka „Laiks" it kā nevienu no DV ievēlētām personām. Par „autoritātīvu informāciju" nav uzlūkojama arī sakroplota informācija, proti, tāda, kur atrodama tikai daļa sniegtās informācijas, it īpaši, ja šai apcirpšanai piemīt chroniski nelabvēlīga tendence.

3. Manu paskaidrojumu par 28. oktobrī notikušo sanāksmi „Laiks" nesaīsinātu atteicās ievietot, bet pazīstot „Laika" tendences, nevarēju laut publicēt paskaidrojumu, kas būtu pēc „Laika" ģimja un līdzības pārveidots.

4. Ka „Laikā" sniegtā informācija par 28. oktobrī notikušo DV Apvienības Ņujorkā biedru saeimu kvalificējama kā tendencioza un aplama, lasītājs var viegli pārliecināties, iepazīstoties ar DV Apvienības 24. novembŗa biedru saeimas lēmumu, kas skan šādi:

„DV Apvienība Ņujorkā savā biedru saeimā 1951. g. 24. novembrī, noklausījusies Apvienības 28 oktobŗa sacīmas protokolu, konstatē, ka minētās saeimas atreferējums „Laika" 31. oktobŗa numurā **nav objektīvs un nesaskan ar patiesību**, kāpēc, patiesības un DV lietas labā, apsveicama DV pārstāvja A. Līdača ātrā reaģēšana laikrakstā Latvija Amerikā."

Komentāri te lieki.

A. Līdacis,
DV pārstāvis ASV

Dača kunga apgalvojums, ka „Laiks" it kā necenšoties informāciju par DV iegūt no „autoritātīviem avotiem." Varētu domāt, ka DV organizācijas jautājumos A. Līdača kungs, kā šīs organizācijas pārstāvis ASV, ir pietiekami „autoritātīvs," un pie viņa pēc informācijas „Laika" redakcija arī griezusies (Skat. „Laika" Nr. 83./159.).

3. Patiesībai neatbilst „Latvijas Amerikā" redakcijas apgalvojums, ka „Laiks" it kā nevienu no DV ievēlētām personām. Par „autoritātīvu informāciju" nav uzlūkojama arī sakroplota informācija, proti, tāda, kur atrodama tikai daļa sniegtās informācijas, it īpaši, ja šai apcirpšanai piemīt chroniski nelabvēlīga tendence.

4. Vai „Laika" 86./162. numurā sniegtajā informācijā par DV 28. oktobŗa sapulci ir „faktu sagrozījumi un aplamības," to lai spriež lasītāji, salīdzinādami „Laikā" iespiesto informāciju ar to, ko par šo sapulci paskaidro A. Līdača kungs. Kā vienā, tā otrā gadījumā informācija pēc satura sakrīt, tikai katrā gadījumā tā izteikta citādā formā.

Laikraksta „Laiks" redakcija

DV pārstāvis ASV A. Līdacis lūdz ievietot šo atbildi „Laika" redakcijas „Paskaidrojumam":

Atbildot „Laika" redakcijas paskaidrojumam pa punktiem konstatējams, ka:

1. DV Apvienība Ņujorkā savā biedru saeimā 28. oktobrī vienprātīgi apņēmās regulāri ik mēnesi ziedot vienu darba stundas izpeļņu mūsu tautiešu aprūpei. Šīs lēmums, mūsu prāt, ir viens no svarīgākajiem Apvienības lēmumiem aprūpes darbā, un šo lēmumu vispārinot, mēs spētum apmierināt visu mūsu grūtdieņu vajadzības, bet min. biedru saeimas darba atreferējumā „Laika" 31. oktobŗa numurā neatrodam par šo lēmumu n e v i e n a vārda.

Informācija par to parādījās „Laikā" tikai pēc tam, kad DV Pārstāvība ASV bija piesūtījusi „Laika" redakcijai ziedotāju sarakstu. Tikai tad, proti, 3. novembrī, „Laiks" ievietoja nule minētu informāciju.

2. Par informāciju no „autoritātīviem avotiem" nav uzlūkojama informācija, ko „Laiks" sniedzis savā 31. oktobŗa numurā, jo to nav devusi neviena no DV ievēlētām amata personām. Par „autoritātīvu informāciju" nav uzlūkojama arī sakroplota informācija, proti, tāda, kur atrodama tikai d a ļ a sniegtās informācijas, it īpaši, ja šai apcirpšanai piemīt chroniski nelabvēlīga tendence.

3. Manu paskaidrojumu par 28. oktobrī notikušo sanāksmi „Laiks" nesaīsinātu atteicās ievietot, bet

ASIŅAINI NEMIERI SUECĀ

Kairo. — Suecas rajonā angļu un Ēģiptes teroristu sadursmes turpinās. Angļu gāzes iestādē sprāgusi bumba; tā cilvēku upuŗus nav prasījusi. Apšaudē ar teroristiem 20 ēģiptieši nonāvēti un 2 angļu kareivji smagi ievainoti. Divu dienu laikā upuŗu skaits pārsniedzis 100. Ēģiptiešu zaudējuši 19 krituši un 78 ievainotus, angliem 11 krituši un 8 ievainoti.

Kairo atkal notika studentu demonstrācija, kuŗā piedalījās pāri par 3.000 personu ar profesoriem priekšgalā. Demonstranti pulcējās pie parlamenta ēkas ar saukļiem: „Dodiet mums ieročus! Asinis pret asinim!" u.t.t.

Kairo izsludināja izņēmuma stāvokli: Valdība piedraudēja pret demonstrantiem lietot varu.

Ēģiptiešu karaspēkam un policijai dots rīkojums šaut bez iepriekšēja brīdinājuma uz angļu militārām mašīnām, kas mēģinātu iekļūt Suecas rajonā. Galvaspilsētā studentu saceltās nekārtības turpinās vairākas dienas. Sadursmē ar policiju vairākas personas ievainotas. Studentiem pievienojās vidusskolēni, kas pieteica 24 st. protesta streiku.

Pilsētas iclās patrulē pastiprināti policijas spēki. Sūtniecību ēkas apsargā karaspēks.

Nedējas vidū angļu informācijas centrā Aleksandrijā sprāgusi bumba, kas prasījusi cilvēku upuŗus un materiālus zaudējumus. Laundari aizbēguši.

Ceļa paplašināšanai un tiltu būvei starp angļu garnizona novietni un ūdens filtrēšanas staciju Suecas pilsētas tuvumā, angļu karaspēka virspavēlnieks Suecas kanāla zonā ģen. Erskins pavēlēja noārdīt kādu arabu sādžu. Tas, laižot darbā 5 Centuriona tankus, arī izdevās bez starpgadījumiem, kaut gan Ēģiptes iekšlietu ministrs Fuad Serags el Dins bija deklarējis, ka ēģiptiešu policijai dota pavēle ar ieročiem rokā pretoties šai sādžas nojaukšanai.

Angļu parašutisti un kājnieki sargāja piecpas nojaucamām māla būdām.

Pēc laikraksta Al Achram ziņām, no Anglijas atsaukta Ēģiptes misija. Arī angļu virsniekiem, kas piekomandēti ēģiptiešu armijai, uzdots atstāt valsti. Kairo un Aleksandrijā uz nenoteiktu laiku slēgtas universitātes un citas mācības iestādes, izdarītas apcietināšanas. Represijas izskaidrojamas ar to, ka demonstrācijas bijušas vērstas arī pret valdību. Tagad demonstrācijas noliegtas. Iekšlietu ministrs paskaidrojis, ka darīs visu, lai atjaunotu kārtību.

No Austrumvācijas izbēguši Padomijas karavīri

Rietumvācijas avīze Die Welt ziņo, ka urana raktuvju vadītājs Padomju Sav. pulkvedis U. Astachovs, kas ir Staļina prēmijas laureāts, pārbēdzis uz Rietumvāciju. A. vadījis arī akc. sab. Vismut Austrumvācijā. Šī sabiedrība nodarbina ap 300.000 vāciešu un 5000 krievu inženieŗu un tehniķu.

*

Bonnā. — Padomju S-bas sarkanarmijas seržants Nikolajs Šutovs, kuŗa pulks stacionēts Austrumvācijā, 4. decembrī aizbēdzis pie angliem.

Briti oficiāli paziņojuši, ka Šutovam piešķirtas patvēruma tiesības. Bēglis ziņojis, ka tikai Austrumvācijā, kur dzīves apstākļi samērā slikti, viņš beidzot sapratis padomju sistēmas nejēdzību. Padomju S-bā dzīves apstākļi esot nesamērīgi jaunāki kā Austrumvācijā.

Arī Rietumeiropas radio raidījumi nostiprinājuši viņa vēlēšanos bēgt. Šutovs ir 23 g. vecs. Sarkanarmijā iesaukts pirms apmēram 3 gadiem.

Zviedru gvarde streiko

Stokholma. — Seši simti zviedru karaliskās miesas sardzes pulka staltie vīri uzsākuši bada streiku, jo atzīst, ka viņu rīta kafija pārāk plāna un ēdiens pārāk vienmuļš. Savu dienestu karaļa pilī gvarde tomēr pilda.

FILIPĪNĀS SĀCIS DARBOTIES VULKĀNS

Manilā. — Pagājušās nedēļas vidū pēkšņi sācis darboties Kanigina salas vulkāns Hibok — Hibok. Spēcīgais lāvas izplūdums jau pašā sākumā prasījis 142 cilvēku dzīvības. Nekavējoties uzsākta iedzīvotāju evakuācija uz kaimiņu salu Miu Danao. Nākošajā dienā upuŗu skaits jau sniedzies pāri pieciem simtiem.

Kanigina sala, kuŗā darbojas vulkāns, ir 13 jūdžu gara un 9 plata, vulkāna augstums — 5620 pēdas, tas atrodas salas centrālajā daļā. Salu apdzīvo 45.000 cilvēku. Ciemāti vulkāna nogāzēs iznīcināti. Pāniskās bailēs iedzīvotāji bēguši uz jūras piekrasti, kur tos gaidījušas zvejnieku laivas. Iedzīvotāju glābšanā piedalījušies visi amerikāņu un filipīniešu kuģi. Nosūtīti arī amerikāņu lidaparāti, kas piedalās glābšanas akcijā.

Kadetu nemieri kara skolā

Leksingtonā. — Virdžinijas Kara skolas kadeti, protestējot pret pārkārtojumiem un ierobežojumiem, sarīkoja demonstrācijas. Nekārtības, kas ilga divi dienas, draudēja izvērstics nemieru jūklī, kam varēja būt launas sekas, ja tās laikā nenovērstu.

Virdžinijas Kara skola ir lielākā pēc Vestpointas. Kadeti izdemolēja dzīvojamās telpas, izdauzīja logiem stiklus un sarīkoja trokšņainu demonstrāciju pie priekšniecības dzīvokļiem. Demonstrācijā piedalījās 75 proc. kadetu. Vainīgos sodīs disciplinārā kārtībā.

Apv. Nāciju zaudējumi Korejā

Parīzē. — Korejas kara dalībnieču zaudējumi pēc ziņām, ko sniegušas šo valstu delegācijas.

	Krituši	Ievainoti	Paz. bez vēsts	Kopā
Anglija	343	1042	609	1994
Turcija	458	1170	282	1910
Austrālija	140	451	13	604
Kanada	106	430	4	540
Francija	152	172	14	338
Grieķija	86	226	—	312
Filipīnas	45	164	67	276
Holande	69	128	3	200
Kolumbija	50	126	—	176
Jaunzēlande	15	41	2	58
Beļģ., Luksemb.	18	65	—	83
Dienvidafr.	—	—	23	23
Pārējās	—	—	—	135
Kopā	1482	4015	1017	6649
ASV zaudējušas pavisam				100.883
AN zaud. pavisam kopā				107.531
Dienvidkorejieši zaud.				212.544
Ziemeļkor. un Ķīnas komūnisti				1.402.504

ŠĪNI NUMURĀ:

* LIELVALSTU SARUNAS 1:2
* ADVENTES LAIKĀ 1:3
* PATIESĪBAS UN DV LIETAS LABĀ 1:3
* PAVEIKTAIS DARBS 1:6
* TAUTIEŠIEM AIZJŪRAS ZEMĒS 2:1
* LATVIEŠU LEĢIONS 3:2
* DARBS UN VIENĪBA AICINA 3:4
* ZIEMSVĒTKU GALDS 4:3
* EIROPAS ARMIJA 6:1

LATVIJA

Ir Amerikas kontinentā plašākais latviešu laikraksts, kas mūsu tautiešiem Savienotajās Valstīs un Kanadā sniedz vispusīgu informāciju par latviešu dzīvi visās zemēs, tāpat arī ziņas par pasaules politiskajiem notikumiem.

Laikraksts pasūtināms visās ASV un Kanadas Daugavas Vanagu Apvienībās, nodaļās, kopās un pie DV pilnvarotiem, kā arī laikraksta redakcijās ASV un Kanadā un pie mūsu pārstāvjiem.

Tautiešiem aizjūras zemēs

AUGUSTS VANAGS,
LCP Vācijā loceklis un LCK pārstāvis Šlēzvigas Holšteinas apg.

Pēc mūsu nacionāliem svētkiem atkal jau tuvumā saredzam Ziemassvētku mirdzumu.

Tie neatbrauks vēl šogad vakstītās kamanās, jo sarkanā mēra pārņemtās zemēs pa gaišajiem ceļiem plūst izsalkušie un izmocītie ļaudis.

Mūsu šausmu pilnā dzimtenē, kur mūsu pilsētas pieņēmušas mongolisku seju, kur lauku sētās nav vairs klusā miera un kur palikšie kā dzīvnieki sadzīti kolchozos, ir liegts klausīties pat Ziemassvētku leģendās.

Brīvā pasaulē Ziemassvētki iemirdzēsies ikkatrā latviešu ģimenē, kaut arī par zaudēto sāpēs sirds. Tomēr ar Ziemassvētku stāstiem, ar eglīšu svecīšu mirdzumu un tālumā saklausot miera zvanus, jauna ticības dzirkstelīte iedegsies gan maza, gan liela latvieša sirdī. Miera eņģeļu balsis vadīs latvju tautu rūpju un trimdas ikdienā, vienos, aizmirstot domstarpības, atvērs sirdis un gādīgas rokas cietušajiem, līdz sagaidīsim to brīdi, kad Ziemassvētku brīnums apmirdzēs sēru plīvurā tīto Māli — Latviju un dzīvi palikušie varēsim ieiet dzimtenes dievnamā.

Pelēkāki un vientuļāki šie svētki būs Vācijā palikušajiem, jo baraku sienas, bezdarbs, slimības un vecums, kaŗavīriem zaudētie locekļi, slimnīcās pavaditie gadi, neziņa par rītdienu ir nospiedusi latviešu trimdinieka plecus un cikkārt stipro latvieša garu.

Plāns šeit ir sociālo pabalstu saņēmēju maizes rieciens, to drēbes salāpītas, aukstas un drēgnas dzīvojamās telpas un ne viens vien gadījums, kur istabā valda tumsa, ja māte nespēj samaksāt elektrību un bērni vakaros skolas uzdevumus sagatavo mazas svecītes gaismā. Drūmas un vientuļas ir atstātās latvju mātes krēslas stundas trimdā, kur tā viena palikusi, ar segu kājas aptinusi, ada zeķes zudušam dēlam nešaubīgā ticībā, ka reiz viņš nāks.

Arī jaunā un vidējā audze, kas še spiesta palikt, vēl daudz ko varētu vēlēties, jo, piemēram, grāmata tagad Vācijā ir dārgs un rets viesis, un latviešu laikraksts iet roku rokās, jo ne katrs pie tā var tikt. Arī mākslinieku še palicis tik maz un vēl esošie mākslinieki un gara darbinieki nevar apmeklēt vientuļos latviešu norietojumus, tāpat slimnīcas, jo nav līdzekļu ceļam un nepieciešamiem izdevumiem.

Redzot šīs ainas, kas jo dienas kļūst drūmākas, atzīstu par savu pienākumu par tām stāstīt aizbraukušajiem tautiešiem ciltās zemēs un aplieçināt, ka še palikušajiem ir vajadzīga nopietna materiāla un morāla palīdzība.

Dzimtenē palikušajiem mēs pagaidām nevaram palīdzēt, mēs varam gan cīnīties viņu labā un dot līdzekļus Latvijas atbrīvošanai, kas ir mūsu svētākais un pirmais pienākums, bet mēs varam darīt daudz, lai saglabātu tautu nākotnei. Šim darbam ir dziļa latviska jēga, bet tam arī ir tālāka nozīme, jo mūsu dzīvot gribu, mūsu vienoto spēku, mūsu latviešu asins balsi, lepnumu un spītu vērtē arī brīvā pasaule, to atzinīgi novērtē Vācijas iestādes.

Vispirms izsakot dziļu latviešu paldies par visu sniegto palīdzību, Ziemassvētkiem tuvojoties, aicinu un lūdzu ikvienu latvieti tālajās zemēs neaizmirst še Vācijā palikušos un nodot savu ārtavu palīdzībai caur vietējām organizācijām, draudzēm un pārstāvjiem, lai, šos līdzekļus pārsūtot uz šejieni, varētu sadalīt un izsniegt tiem, kam tie visvairāk nepieciešami.

Bez šīs palīdzības, kas iet caur mūsu aizgādības organizācijām un kam vajadzētu reiz sasniegt tādu pakāpi, ka ikviens, kam palīdzība nepieciešama, saņemtu to regulāri, liela nozīme ir tā sauktam krusttēvu institūtam.

Aizbraukušie, kas tālās zemēs savu eksistenci esat nodrošinājuši, uzceliet ar šo darbu nenoārdāmu tiltu līdz saviem bijušās nometnes iedzīvotājiem! Neaizmirstiet tos, ar kuriem bijāt kopā gūstā, kauju ugunīs, ar kuriem kopā kādreiz barakas stūrī graužādējāt dzelteno kukurūzas maizi vai strādājāt vienu darbu nometnē, vai priekš gadiem sēdējāt vienā skolas solā, un kaut arī viņi paši nelūdz, saprotiet, ka latvietis kā ozols labāk lūst nekā liecas!

Toronto latviešu YMCA's kluba 2 gadi

Lai gan YMCA ir pasaules organizācija ar vienotu programmu, kuŗas pamatā ir jaunatnes audzināšana kristīgā garā, tomēr ikviena, atsevišķo valstu YMCA ir pilnīgi patstāvīga un dibināta uz stingri nacionāliem pamatiem. Tā tas bija mūsu dzimtenē, un tā tas ir arī šeit Kanadā. Tieši šis nacionālisms ir tas, kas kavējis mūsu bijušiem Jaunekļu Kristīgās Savienības darbiniekiem izmantojot bagāti iekārtotās YMCAs, noorganizēt tīri latviskas grupas. Kā iznēmums uzskatāma Latviešu Kluba nodibināšana pie Toronto Centrālās YMCAs. Tas ir liels panākums, un pateicība par to pienākas biedriem dibinātājiem: A. Rupneram, A. Kānbergam, māc. A. Lūsim, V. Zvanītājam, A. Karlsonam, A. Stašānam, Z. Zentiņam un mūsu goda biedram Kanadas YMCAs ģenerālsekretāram R. Hoskingam.

Drīz būs divi gadi, kopš Latviešu Y Kluba dibināšanas un tāpēc to varam pieskaitīt pie pirmajām latviešu organizācijām Toronto. Ievērojot to, ka saskaņā ar YMCA valdošiem principiem, ikvienas grupas darbībai ir atstāta pilnīga rīcības brīvība, Latviešu Klubs domās un darbos ir varējis būt īsti latvisks un strādāt kā patstāvīga latviešu organizācija. Latviešu Y nav centusies pēc liela biedru skaita, un tā nemēģināja arī darīt darbu, ko bija uzņēmušās pārējās organizācijas. Tika atrasts īpašs darba lauks tanīs sabiedriskās dzīves nozarēs, kas bija palikušas atmatā. Kaut lai minam, ka skautu saime veidojās un auga mūsu paspārnē. Bet ja Toronto latviešu sports var lepoties ar zināmiem panākumiem, tad Latviešu Y var padarīto dibināti uzskatīt par sava darba rezultātu. Šādā veidā strādājot, mēs neesam skaldījuši latviešu sabiedrību, bet labā sadarbībā ar pārējām Toronto latviešu organizācijām esam veikuši savu daļu tā kopējā darba, kas ir veikts vietējo latviešu interesēs.

Domāju, ka arī turpmākā darbā Latv. YMCAs jaunā valde, bez skaļuma un pašreklāmas, savstarpējās sadarbības un saprašanās garā, pratīs atrast sev īsto darba lauku un godam kalpos mūsu tautai.

Valde

PATEICĪBA UN SVEICIENS JĀŅA TĒVAM

Mūsu redakcija saņēma no tālās Edmontonas Džona Džonesa parakstītu The Royal Bank of Canada čeku par 15 dolariem vēstulē, kuŗā čeka sūtītājs raksta:

„Klāt pielieku še mazu ziedojumu Jums to izlietāt, kā domājat, kur tas labāk noderētu un līdzētu: bāriņiem, atraitnēm, slimiem un kropļiem tautiešiem, kas savas tautas aizmirsti: Daru cik varu — ņemiet par labu." Šie 15 dolari nodoti DV Kanadā valdes priekšniekam K. Purmalim nosūtīšanai mūsu aprūpējamiem. Mēs varam sevi uzlūkot par laimīgiem, ka mums ir tādi vīri, kāds ir Jāņa tēvs, kam uz pleciem jau 80 gadu, bet sirds arvien vēl jūtīga un varbūt jaunāka nekā vienam otram 18. g. v. jauneklim.

Savā dzimšanas dienā nedomāt par sevi, bet citiem ir cildena un laimīga rakstura īpašības izpaudums, jo laimi velti mācīt tiem, kas domā tikai par sevi.

Bez 15. dol, ko te minējām, Jāņa tēvs LNAK grūtdieņu fondam ziedojis vēl 20 dol. un LNF Zviedrijā 5 dol., kopā tātad 45 dolarus.

Un atgādināsim, Jāņa tēvs tos nopelnījis ilgā un sūrā darbā LNAK Pad. priekšsēdim adresētajā vēstulē dāvinātājs raksta: „Še klāt pielieku mazumiņu, kuŗu lūdzu pasniedziet DV priekšsēdim tur Toronto manu ziedojumu priekš vecīšiem un bāra bērniem, kropliem, kas palika vēl Eiropā un cieš varbūt grūtumus. Lūdzu, lai DV priekšsēdis atsauktos un ko tas domā, vai būtu apmierināts? Daru cik varu. Mīļi visus tautiešus Toronto svęicinu. Dievs, svētī Latviju un visus latviešus. no vecā Kanadas latvieša, vecā Jāņa.

Lai Dievs palīdz mūsu sirmam tautietim un latvisku tikumu paraugam — mūsu Jāņa tēvam. Paldies no mums visiem. **Redakcija**

Džona Džonesa tēva pateicība

Tā kā no tik daudziem mīļiem tautiešiem gan no Kanadas, gan ASV un Eiropas kontinenta manos 80 gadu šūpuļsvētkos esmu saņēmis vēstules, grāmatas un mīļas balvas, kas man tiešām bija necerētas un negaidītas un kas viss mani pilnīgi pārsteidza, es atzīstu par savu pienākumu še atklāti Latvijā-Amerikā, mūsu tautiskā laikrakstā, izsacīt visām organizācijām un tautiešiem, kas mani apsveica ar vēstulēm un balvām, mīļu, siltu latvisku paldies. Pateicos jums visiem, mīļie tautieši, ka atcerējušies mani, vecu vīru, kas, tā sakot, jau stāv kapa malā. Maz, ļoti maz esmu paspējis darīt. Ņemiet par labu, ko esmu darījis. Esmu latvietis, Latvija ir arī mana Māmuļiņa; tur arī es esmu dzimis un uzaudzis un ar to varu lepoties, ka esmu latvietis un vēlos tāds palikt un būt, kamēr man pukstēs sirds.

Dievs, svētī Latviju un jūs visus, mīļie tautieši! Latvija būs, pastāvēs un dzīvos, ja mēs, latvieši, būsim un paliksim latvieši. No mums pašiem vien atkarājas viss tas. Cik un kā, mēs, latvieši, rīkosimies un izturēsimies, tik stipri arī mēs būsim atbrīvošanas cīņā par Latviju.

Dziļu latvisku pateicību jums visiem vēlreiz izsaku.

Vecais Kanadas meža dēls, vecais Jānis
John Jones

TAUTIEŠU IEVĒRĪBAI!

Latviešu Akadēmiķu Palīdzības Saistības vēlēšanu termiņš pārlikts uz 1952. g. 31. janvāri. Kandidātus Saistības dalībnieki var vēl pieteikt līdz š. g. 15. dec. vēlēšanu pilnvarotajam māc. Nesaulem; adrese: Rev. P. Nesaule, 2407 Park Ave, Indianopolis, Ind., USA.

JAUNGADA SAGAIDĪŠANA

Gatavosimies Jaunā gada sagaidīšanai DV Ņujorkas Apvienības rīkotā ballē, 1951. g. 31. decembrī, Bethovena zālē, 210—214 E, 5th St., Ņujorkā.

LATVIJAS KONSULĀTS MONTREĀLĀ

Latvijas ģenerālkonsuls Reijs N. Braisons sarunā ar mūsu laikraksta pārstāvi lūdza pasakidrot, ka blakus goda ģenerālkonsulātam Toronto, ko viņš vada, vēl pastāv Latvijas karjēras konsulāts Montreālā, ko vada vicekonsuls Vilis Tomsons. Latvijas pavalstnieki var kārtot pases lietas ne vien Toronto, bet arī Montreālā.

Latviešu karjēras konsulāta adrese ir šāda: 5210 Victoria St., Apt. 16, Montreal, Que., Canada.

ZIŅAS NO EIROPAS

IRO SANĀKSME

Novembŗa beigās Hamburgā notika IRO britu joslas galvenās mītnes un reģionālo komiteju pēdējā sanāksme, jo pēc Ženevas instrukcijas IRO savu darbību izbeidz 31. decembrī. Pēdējos mēnešos IRO darbība dalēji jau pārnesta uz brīvprātīgām labdarības organizācijām, kas pārņēmušas individuālās izceļošanas lietas, kamēr bēgļu tiesisko un politisko aizsardzību jau uzņēmies bēgļu augstais komisārs.

Blankenzē transitnometni nodos vācu iestādēm. Ventorfa, domājams, vēl darbosies līdz gada beigām un būs to bēgļu rīcībā, kam jau ir vīzas. Bēgļu transporti ar kuģiem turpināsies līdz š. g. beigām, bet ja būs līdzekļi, tad arī vēl nākošajā gadā. Tādā gadījumā IRO cer galīgi notransportēt bēgļus 1952. g. pirmos divi mēnešos. Ar nākošo gadu Ventorfas nometni pārņems vācieši.

IRO centīsies panākt, lai kāda organizācija pabeigtu bēgļu emigrācijas kārtošanu. Šinīs dienās izceļojušo bēgļu skaits sasniedzis miljonu. Oktobrī no britu joslas izceļojuši 3048 bēgļi. Vēl ir cerība izceļot ap 7000. ASV vīzas vēl, cerams, saņems 4000 personu.

Dažādās vācu bankās vēl ir ap 8000 bēgļu naudas konti. To saraksts ir IRO rīcībā, kur ieinteresētās personas par to var informēties. Līdz šim, saņemot bēgļu bankas aizdevumu, IRO deva pārlieksmi par aizdevuma prasītāja atrašanos zem IRO mandāta. Turpmāk tas būs jāpierāda katrai ieinteresētai personai pašai, un par pierādījumu, domājams, noderēs IRO izdotā kartīte. IRO aprūpes tiesīgie, kam šīs kartītes vēl nav, to var saņemt IRO iestādēs, bet, sākot ar 1. decembri, tikai IRO mītnē Hamburgā. Tas jāievēro arī tiem, kas atguvuši IRO statusu, jo IRO galvenā mītnē jau izlemtas gandrīz visas iesniegtās apelācijas, šinī mēnesī izšķirot arī atlikušās.

Daļu dokumentu, kas atrodas IRO rīcībā, iznīcinās, bet dokumentus par bēgļiem, kas nav izceļojuši, nodos glabāšanā bēgļu augstam komisāram Bonnā. Tāpat Bonnā uzglabās oriģināldokumentus, kas noderīgi civilstāvokļa aktu pierādīšanai, bet aktus par dalītām ģimenēm, kur, piem., bērni izceļojuši, bet vecāki palikuši šeit, nodos starptautiskā sociālā dienesta (International Social Service) iestādēm.

ESENES LATVIEŠI IZVIETOTI

Oktobŗa beigās beidzās Esenes Krīv nometnes iemītnieku, to skaitā ap 60 latviešu, izvietošana pa jauniekārtotajiem ārzemniekiem (Siedlung). Tajos apmetināja strādājošos un invalīdus, kas saņem pabalstus, bet darba nespējīgos un slimos aizsūtīja un Augustdorfas nometni. Tie latvieši, kas Esenē atraduši pastāvīgu darbu, līdz laikam, kad būs izbūvēts ciemats arī Esenē. pārcelti uz netālo Botropu un Lintorfu. Bija arī latvieši, kas paši sev sameklējuši dzīvokli Esenē.

DĀNIJAS LATVIEŠI IZCEĻO

No Dānijas nenotiek vairs masveida izceļošana, kā tas bija agrāk, bet tomēr regulāri gandrīz ik nedēļu latvieši Dāniju atstāj. Tā 5. nov. uz Kanadu aizbrauca 6 personas, pirms tam, 18. okt. uz ASV aizceļoja 5 personas. 31. okt. uz Angliju aizbrauca — 2 personas. 12. nov. uz ASV aizceļoja 3 personas. Novembŗa beigās uz Jaunzelandi aizceļoja 3 ģimenes — kopā 8 personas. No Dānijas pavisam līdz šim izceļojušas uz ASV 28 personas. Pavisam Dānijas latvieši saņēmuši 44 vīzas ieceļošanai ASV. Latviešu skaits Dānijā pašreiz ir apmēram 350 personas, bet 1945. gadā bija 1865.

Sav. Valstīs dzīvojošiem latviešiem jāuzdod savas adreses

Vašingtonā. — ASV ģenerālprokurors Hovards Mekgrats atgādina visiem ārzemniekiem, ka no 1. līdz 11. janvārim viņiem pa pastu jāpaziņo savas adreses. Ar likuma papildinājumu katram ārzemniekam, kas 1952. g. 1. janvārī uzturas Sav. Valstīs, jāpaziņo, sava adrese Commissioner of Immigration and Naturalization, Vashington, D.C. Tas pats jādara to 10 dienu laikā arī nākamajā gadā. Izņēmums ir tādiem ārzemniekiem, kam ir speciālas pilnvaras. Formulārs I-53 no 1. janvāŗa būs dabūjams visos pasta kantoros. Katŗa dzīvokļu maiņa, kas notiek pēc formulāra iesniegšanas, arī jāpaziņo šai pašai iestādei. Šie formulāri jāpilda arī tad, ja būtu jau pagājušā gadā iesniegti.

Neiesniegšanas gadījumā draud naudas vai cietuma sods vai abi kopā.

SAVIENOTĀS VALSTĪS

Mākslas darbu skate Čikagā

Otto Krolla mākslas aģentūra izveidojusies par vienu no redzamākiem Čikagas latviešu kultūrāli sabiedriskās dzīves faktoriem. Krolls gādā par to, lai čikagiešiem brīvdienu vakaros netrūktu patīkamas izklaidēšanās — kādā ievērojamā mākslinieka koncertā, teātŗa izrādē vai cita veida sarīkojumā.

Lai iepazīstinātu amerikāņu sabiedrību ar Latvijas senatni, mākslu, etnogrofiju, mākslas aģentūra bija rīkojusi no 17. nov. līdz 25. novembrim latviešu mākslas darbu skati — Hull House telpās, kur notiek visi Krolla sarīkojumi. Skatē bija izstādītas gleznas, audumi, keramika, etnografiski darbi, grāmatas utt. Ne visai lielā zālītē skati gaumīgi bija iekārtojis Čikagas latv. teātŗa dekorātors, mākslinieks J. Strods. Gleznu nod. pārst. 9 autori: Struņķe, Ubāns, Milts, Sveics, Kalmīte, Vidiņš, Tīdemanis, Zvirbulis un Strods. Lielāko tīšsu izmeklēti dabasskati un mūsu dzimtenes ainavas — eļļā, oglē. Keramika, tautiskie auduma — Latgales ievērojamāko amatnieku roku darbi. Gleznas, grāmatas, tāpat auduni, keramika un citi eksponāti, lielāko tiesu māksl. Stroda īpašums.

Sevišķi būtu atzīmējams lielais grāmatu klāsts, kas bija redzams skatē. Tik daudz vērtīgi Latvijas brīvvalsts laika izdevumi vienkopus līdzšim trimdā vēl gandrīz nebija redzēti. Jābrīnās, kā viens cilvēks savu bagātīgo kollekciju varējis nogādāt Amerikā. Tas pierāda, ka viss ir iespējams, ja cilvēks patiesi cenšas, tāpēc īpaši pateicība nākas Strodam par tik daudz vērtīgu brīvās Latvijas liecinieku saglabāšanu.

Lai minam tikai dažus retākos izdevumus no māksl. Stroda kollekcijas: Latvijas tēlotājas mākslas 5 gadi; Latviešu kultūra senatnē; Senatne un māksla; Ievads latvju tautas tērpu vēsturē: Latvijas Saeimas stenogrammas; Tautas Padomes stenogrammas; Latvijas atbrīvošanas kaŗa vēsture; Skaistā Latvija; Latvijas 5 gadi; Latvija 20 gados; Latviešu balets; Latvijas zemes ceļi; Rīgas vēsture; Mākslas vēsture; Hercoga Jēkaba laikmets Kurzemē un daudz citu retu, vēsturisku un kultūrvēsturisku izdevumu.

Izstādes laikā notika māksl. J. Stroda priekšlasījums par mākslas jautājumiem, un mākslinieks personīgi sniedza paskaidrojumus interesentiem par izstādes eksponātiem. Mākslas skate bija atvērta veselu nedēļu ik dienas, no plkst. 10 rītā līdz plkst. 10 vakarā. To apmeklēja lielāks skaits amerikāņu, tai skaitā žurnālisti un fotografi un tā bija atzīmēta amerikāņu vietējā presē.

Mākslinieks Strods, tāpat kā visi citi, savu maizes darbu strādā fabrikā, bet brīvo laiku ziedo mākslai. Viņš gatavo dekorācijas, ne vien latviešu teātrim, bet pašreiz strādā pie dekorācijām arī amerikāņu teātŗa uzvedumam „Ansītis un Grietiņa."

A. Raidonis

LATVIEŠU SKAITS ASV AUG

5. decembrī ar kuģi Ģen. Greely no Brēmerhāfenas Ņujorkā ieradās:

Verners Bāliņš; Hermanis, Erna un Silvija Bērziņš; Matiass un Elza Galeckis; Laimonis Graudiņš; Ādolfs, Tekla, Rasma, Jānis un Mirdza Holms; Egons, Lilija un Ingrida Jansons; Mārtiņš Krastiņš, Helena Mežinska; M. Leinasars; Jānis Lūsis; Donāts Mūrnieks; Al. un Hildegarde Negoda; Heinrichs, Indriķis, Māra un Gunars Pētersons; Emīls Prauliņš; Arvīds, Valija un Andris Revalds; Ernests, Mersēda, Inita un Zaiga Roberts; Bruno un Marija Ulpe; Ojārs Bedre; Alfejs Grikmanis;

7. decembrī ar kuģi Ģen. Taylor no Brēmerhafenas Ņuorlinsā ieradās:

Aleksandrs, Otilija un Karina Hecels; Roberts un Marija Ceplītis; Haralds un Emma Danilans; Kārlis, Maiga un Kārlis Ercums; Austra Girgensons; Jānis un Maija Jānītis; Antonijs Japiņš; Evalds, Helēne un Imara Kalējs-Kalējiņš; Lība Klaiše; Viktors un Jūla Krūmiņš; Jānis, Milija, Jānis un Gunta Lapsa; Maigonis un Vija Pastiljons; Vilis, Erna un Vilnis Plocāns; Andrejs un Feoktista Porietis; Jānis, Gaida, Dāvids un Jānis Pružinskis; Roberts Romanovskis; Marija un Anna Rosbergs; Vitolds Ritums; Katrine Teldruvs; Dōroteja Urbans; Izidors, Malgonita un Antonina Vaiģods; Minna Viriallo.

Sirsnīgi sveicam tautiešus jaunajā dzīvē!

Vēstules

Neredzu nekādu vajadzību taisīt lielu atšķirību starp jēdzieniem krievi, komūnisti, Krievija un Padomju Savienība. Nekādā ziņā mēs nedarām pāri tai saujiņai krievu, kas ir pret komūnismu, ja sakām: krievi darījuši tās neģēlības, krievi laupīja mums brīvību utt.

Neticu, vai Kanadas, vai kādas citas valsts komūnisti apvainosies, tāpēc, ka visu tautu, pie kuŗas viņi pieder, nesauc par komūnistiem, jo viņi zina, ka viņu ir ļoti maza daļa no tautas vairākuma. Tāpēc arī tā krievu saujiņa, kas ir pret komūnismu, nevar ņemt ļaunā. Ja šos jēdzienus krievi un komūnisti neškiŗojam, jo Krievijā ir komūnistu režīms, un tauta tiešā vai netiešā ceļā tam pakļāvusies un stāv aiz tā.

Latviešiem nevar būt nekāds sevišķs maigums pret Krieviju un pret krieviem. Lai tik atceramies Jāņa Briesmīgā laikus, pārkrievošanas centienus Latvijā, 1905. g. šoda ekspedīcijas un citus gadījumus. Jeb vai mums būtu jāsakaŗ, tie nebija krievi.

Vai tie nav krievi, kas izvaro mūsu dzimteni, mūsu sievietes, visu tautu, vai tie nebija krievu kaŗavīri pret, ko mēs cīnījāmies? Jeb, kāds varbūt teiks, ka tie bija visi komūnistu partijas biedri, kas laupīja un slepkavoja un vēl tagad to dara mūsu dzimtenē un citur?

Tagadējā krievu tauta ir pārauzdzināta komūnistiskā garā, un tāpēc nav nekāda vajadzība sevišķi dalīt jēdzienus krievs un komūnists, sevišķi mums latviešiem, kas tik daudz no krieviem cietuši.

Esmu pārliecināts, ja Latvija būs brīva un Krievijā būs cita iekārta, ka krievi atkal stieps rokas pēc mūsu dzimtenes. Tāpēc nav vajadzība tautā radīt nepareizu uzskatu par krieviem un Krieviju.

Ojārs Ieviņš

DAUGAVAS VANAGI

ASV

Pateicība

LKOK b-ba Lankasterā un DV kopa Harrisburgā Lāčplēšu svētku sarīkojumā, kuŗā piedalījās Ņujorkas DV vīru koris, tīro atlikumu $20. nodevušas Lāčplēšu — invalidu un tautiešu aprūpei.

Tāpat darījusi Klīvlandes DV kopa, novēlot 11. nov. sarīkojumā atlikumu $57.72 tautiešu aprūpes darbam.

Milvokī latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumā 7. okt. Trīsvienības baznīcā savāktā kollekte Vācijas un Austrijas aprūpējamiem tautiešiem kopā $34.29.

Sirsnīga pateicība Lāčplēšiem un Daugavas Vanagiem par cildeno soli.

Daugavas Vanagu pateicība laipnajiem devējiem.

IECELTI DV PILNVAROTIE

1. Maļinovskis Donāts, Terre Haute, Ind. pilsētā un tās tuvākā apkārtnē, pasta adrese: 818 So. 9th St., Terre Haute, Ind.

2. Kravalis, Jāzeps, Albānijas, N. Y. pilsētā un tās tuvākā apkārtnē, pasta adrese: 29 Jay Street, Albany, N. Y.

JAUNA KOPA

Jauna Daugavas Vanagu kopa nodibinājusies Detroitas pilsētā. Kopas dalībnieki, kopai dibinoties, visi ieslēgušies „Vienas stundas algas" ziedotājos. Par kopas priekšnieku ievēlēts Jānis Bērziņš, 222 Kirby E., Detroit 2, Mich., par sekretāru Olģerts Galītis, 3565 E. Confield, Detroit 7, Mich.

ZIEDOJUMI TRŪCĪGO APRŪPEI

ALAs Aprūpes birojam novembrī trūcīgo, invalidu un slimo aprūpei Vācijā ziedojuši:

Ed. Tūters $1.00; V. Ozols $5.00; Riponas un Fond du Lacas kopa $17.50; Ņujorkas Latv. Apv. Pag. Padome $300.00 K. Ciguzis (caur ALA) $10.00; Kolorado Latv. B-ba $40.00; Kopā $373.50.

Augšminēto summu, kopā ar decembŗa iemaksām, sadalīs un nosūtīs uz Vāciju pēc 10. decembŗa, kad izbeidzas aicinājuma termiņš Ziemassvētku akcijai.

A. Līdacis,
ALAs Aprūpes biroja vad.

Pārskats

par tautiešu aprūpei ziedotiem līdzekļiem un to izlietošanu 1951. g. septembŗa mēnesī:

(Nobeigums)

Leimanis Kārlis $5.00; Līdacis Austra $26.00; Liepiņš Ervalds $1.20; Liepiņš Jānis $1.00; Liepiņš Marta $5.00; Lešinskis Nikolajs $3.00; Lorencis Fricis $1.00; Lubovs J. $1.00; Lukāzis Jēkabs $1.00; Luziņš Viktors $1.00; Malcenieks Arvīds $1.00; Markitants Miķelis $2; Martinsons Pēteris $1.00; Melčs K. 2.00; Melkus Daina $2.31; Melliņš Arvīds $2.00; Mežsēts Aldonis $2; Milskaudze Adriāns $3.00; Mucenieks Atis $1.00; Novickis Teobalds $2.00; Osis Voldemārs $1.50; Ozols Jānis $2.00; Pērnavs Voldemārs $2.00.

Pētersons Laimonis $1.00; Pētersons Z. $1.00; Plate Andrejs $1.00; Polis Antons $1.00; Prauliņš Jānis $1.00; Puķīte Alfreds $1.00; Puriņš Pēteris $3.00; Purviņš Kārlis $1; Raudiņš Harijs $7.00; Reinfelds V. $1.00; Reinvalds Osvalds $2; Rence Adolfs $1.00; Riekstiņš H. $1.00; Riekstiņš P. $5.00; Rinkus Verners $3.00; Riss Ervīns $1.00; Ritelis A. $4.00; Ritums Fricis $1.00; Rozenbaums Arturs $2.00; Rozenbergs R. $1.00; Rozenfelds Eduards $2; Sakne Alvīne $1.00; Sakne Oskars $1.00; Salaks Herberts $1.00; Salaks Ženija $1.00; Silds-Silts Jānis $6.00; Sīlis Klāvs $2.00; Sīlis Kārlis $2.00; Simansons Raimunds $1; Sināte Elfrīde $1.00; Šķerbele Jānis $4.00; Skulte Ferdinands $1.00; Smildziņš Elga $2.00; Šneiders Ed. $2.00; Šneiders Harijs $2.00; Sproģis A. $1.00; Sproģis Voldemārs $1.50; Spunde Voldemārs $1.00; Šteinhards Arnolds $1.00; Strads Tatjana $1.00; Stūrmanis $1.00; Sulainis Vladislavs $1.00; Tiltiņš Jānis un Hedvigs $10.00; Turjānis Aina $1.00; Ūdris Alberts $1.00; Ūdris Hermīne $1.00; Ūdris Nikolajs $1.00; Ūdris Jēkabs $1; Upesleja Jānis $1.00; Urķtis M. $1.00; Varlejs Kārlis $2.00; Venners Jānis $2.00; Vestmanis Augusts $1.00; VicinskisElllija $1.00; Vicinskis Felikss $1.00; Vidiņš Kristaps $1.00; Vīksne Nikolajs $2.00; Vistiņš Jānis $1.00; Vitands Verners $2.00; Zariņš K. $1.00; Zeltiņš Jānis $1; Zemītis E. $5.00; Žibners Alvīne $2.00; Ziemelis Jāzeps $2.00; Ziemelis Jānis $3.00; Zintnieks Eiženija $1.00; Zintnieks Roberts $1; Zolts A. $3.00; Žumburs Arvīds $2.00 Zvejnieks Alfreds $2.00; Grīvāns V. $1.00; G. P. un S. P. $4.00; DV Apvienība Bostonā, $100.00; DV Apvienība Čikagā $50.00; DV Apvienība Oklahoma City $20.00; Kopā $520.21.

Kasē uz 1951. gada 1. septembri: DV Pārstāvībā ASV $276.47; DV Apv. Bostonā $48.08; DV Apv. Misisipi $17.50; DV Apv. Vašingtonā $144.12. Kopā $486.17. Pavisam kopā $1.006,38.

II. Izdevumi:

Pabalsti invalidiem, atraitnei un bāreņiem ASV $236,00; pabalsti tautiešiem Austrijā $100.00; DV Apv. Bostonā pabalsti tautiešiem ASV $25.28; DV Apv. Čikagā izmaksas pabalstiem invalidiem ASV $50.00; DV Apv. Oklahoma City pabalsti tautiešiem Vācijā $20.00. Kopā $531.28.

III. DV Rietumvācijas Centrālās valdes kontā aprūpes vajadzībām: Atlikums uz 1951. g. 1. septembri $2.142.25; atlikums uz 1951. g. 1. oktobri $2.142.25; šinī mēnesī kontā nav izdarītas ne iemaksas, ne arī izmaksas.

IV. Kasē uz 1951. gada 1. okt.: DV Pārstāvībā ASV $290.68; DV Apv. Bostonā $22.80; DV Apv. Vašingtonā, D. C. $144.12; DV Apv. Misisipi $17.50. Kopā $475.10.

J. Vinters, **A. Līdacis,**
kasieris **DV Pārstāvis ASV**

KANADA

DV Dāmu Komitejas pilnsapulce notika 7. decembrī DV namā. Dāmu Komitejas valdē ievēlēja: Gruzīti, Smiltnieci, Pētersoni, Belti un Buiku.

Sanāksmes dalībnieces pārrunāja tuvāko sarīkojumu norisi: Eglītes vakaru, Nama dievsētes svinības. Nolēma ik mēnešus rīkot tējas vakarus ar mazu programmu DV saimei un viņu ievestiem viesiem.

(Pārnesums no 6. lpp.)

LATVJU VARDS

Jau ilgāku laiku Padomju Krievija bombardē pasauli ar dažāda veida miera piedāvājumiem. Vārds „miers" Maskavas lielbiržā vēl arvien turas uz ļoti augsta līmeņa. Tāpēc Višinskis ir tā sašutis, ka šo „preci" taisās atņemt Maskavai vai vismaz ar to konkurēt arī citi.

Miera vārdā uz pavēli ir ierīkotas gan izdevušās, gan izjukušas „miera mīlētāju" sanāksmes kā brīvajā pasaulē — Stokholmā un Edinburgā, tā arī paša Staļina azotē — Varšavā un Austrumberlinē. Izšķiesti milzu līdzekļi un šajās sanāksmēs sadzītas plašas tautas masas, lai pasaules priekšā saskatāmi demonstrētu Padomijas miermīlīgumu.

Dārgi izmaksājušā parakstu vākšanas akcijā, prasot piecu lielvalstu miera līgumu vispasaules apjomā, pēc Maskavas ziņām savākti 300 milj. parakstu (Latvijā vien savākti 1.239.418 paraksti). Mums nav vairs jājautā, cik nopietni ņemams šis pārāk uzmācīgais Maskavas mierlīgums.

Kremlis labi apzinās, ka tam ar Rietumu valdībām nevar būt nekāds reāls un godīgi domāts izlīgums, jo Rietumi vienkārši savas pašaizsardzības pēc nevar akceptēt pašreizējo stāvokli, kas nozīmētu paturēt sarkanās briesmas durvju priekšā un komunistisko partiju ar savu ārdošo 5. kolonnu savā vidū. Turpretim Kremlis uzskata savus līdzšinējos guvumus par neaizskaramiem, labprātīgi no tiem neatkāpsies, bet, gluži pretēji, vēl joprojām lūkojas pēc jauniem vēl plašākiem guvumiem.

LATVIJA

No visiem 250.000 Rietumvācijā dzīvojošiem ārzemniekiem tiešī puse dzīvo Bavarijā, kas ir nesamērīgi augsts procents un pārāk smaga nasta, — paskaidroja bēgļu lietu valstssekretārs Bavārijas iekšlietu ministrijā prof. Dr. T. Oberlenders pag. nedēļā preses konferencē Minchenē, kur bez Bavārijas DP preses pārstāvjiem piedalījās arī vairāki vācu laikrakstu un ziņu aģentūru pārstāvji.

Lai panāktu ārzemju bēgļu skaita taisnīgāku izlīdzinājumu, Bonnā ierosināts to pārvietošana un sadalīšana pa atsevišķām Rietumvācijas zemēm. No Bavārijas 125.000 ārzemniekiem, kas pārsvarā ir čechi, poļi un ukraiņi, apm. trīs ceturtdaļas būtu jāuzņem citām zemēm, bet sarunas ar Bonnu šai jautājumā esot atdūrušās uz grūtībām. Pārējās zemes norāda, ka tām gadā jāuzņem 200.000 līdz 300.000 pārnācēju no padomju joslas. No Austrumeiropas valstīm robežu pārnāk 600-900 ārzemnieku mēnesī. Bavārijā vien ierodas ik mēnesi 250-300, it īpaši čechi. Otrkārt, paskaidroja valstssekretārs Oberlenders, arī daudzi ārzemnieki atsakoties tikt pārvietoti. Piemēram, Hesene esot ar mieru uzņemt 10000 ārzemnieku, sagādājot viņiem darbu un novietojot tos jaunizbūvētos dzīvokļos, bet attiecīgā Hesenes komisija apkārtbraucienā pa dažādām Bavārijas ārzemnieku nometnēm ar pūlēm esot savākusi tikai 520 interesentu.

Pulkv. A. Silgailis

LATVIEŠU LEĢIONS

1942. g. 28. augustā, Igaunijas galvaspilsētas Tallinas atbrīvošanas no lielinieku jūga gada dienā, vācu vadība oficiāli paziņoja, ka igauņiem atļauts formēt savu leģionu. Šī ziņa izraisīja zināmu neapmierinātību latviešos, kas vācu rīcībā saskatīja priekšrocību piešķiršanu igauņiem iepretim latviešiem, lai gan abas tautas karā nesušas vienādi lielus upurus un piepūli.

Latviešu sabiedrībā radās doma par latviešu leģiona nepieciešamību, lai vienā vienībā kopotu visus plašajā austrumu frontē no Baltijas līdz Melnajai jūrai izkaisītos kārtības dienesta bataļjonus; lai panāktu labāku apbruņojumu un apgādi; lai šos karavīrus iesaistītu cīņās Latvijas tuvumā, atbilstoši Latvijas interesēm.

Vispārējais militārais stāvoklis padarīja šo jautājumu aktūtu 1942. g. beigās. Sakarā ar vācu 1942. g. vasarā ievadītās lielofensīvas sabrukumu austrumu frontē un sabiedroto desanta izcelšanu Ziemeļafrikā, latviešu sabiedrībai un tās vadītājām personām bija skaidrs, ka Vācija vairs uzvaru neiegūs un ka agri vai vēlu vācu armijai būs jāatstāj visi austrumos ieņemtie apgabali. Apzinādamies tās briesmas, kas, šādam momentam iestājoties, latviešiem draudētu, latviešu sabiedrība arī saprata, cik nozīmīgs būtu šādā gadījumā pašu bruņots spēks latviešu rīcībā, kas spētu:

— uzturēt kārtību pašu zemē, aizsargājot tautu no atejošā karaspēka patvaļībām, kā arī cīnoties ar lielinieku partizāniem, izpletņu lēcējiem u. tml. tumšiem elementiem;

— aizstāvēt Latvijas robežas pret sarkano armiju līdz Latvijas politiskā stāvokļa noskaidrošanai starptautiskā plāksnē. (Ka rietumu sabiedrotie atļaus krieviem netraucēti aizsoļot līdz Rīgai, to gan laikam neviens tai laikā neparedzēja).

Zemes pašpārvalde taču no savas puses šī jautājuma reālizēšanai nespēra nekādus konkrētus soļus, izņemot vienīgi rīkojumu 1943. g. sākumā par bij. Latvijas armijas virsnieku un instruktoru reģistrāciju policijas iecirkņos. Šo reģistrāciju izdarīja zemes pašpārvaldes iekšlietu ģenerāldirektors, lai noskaidrotu, ar kādu latviešu virsnieku un instruktoru skaitu vajadzības gadījumā var rēķināties.

Tāpēc arī latviešu vadītājas personas bija pārsteigtas, kad 1943. g. janvāra beigās no Ļeņingradas frontes ienāca ziņas, ka šinī frontes iecirknī iesaistītie latviešu kārtības dienesta bataljoni pārdēvēti par Latviešu leģionu.

Kā vēlāk noskaidrojās, Vācijas reichsführers Himlers, apmeklējot 1943. g. janvāra otrā pusē Ļeņingradas frontē vācu SS-brigādi, kas savā sastāvā bija internacionāla un kurā bija iedalīti arī 2 latviešu kārtības dienesta bataljoni (19. un 21. btl.), bija devis rīkojumu šos latviešu bataljonus pārdēvēt par Latviešu leģionu, bet 2. SS-brigadi pārveidot par tīru latviešu brigādi. Nav noteikti zināms, kas pamudinājis Himleru uz šādu soli. Pēc toreizējo vācu vadītāju personu sniegtās informācijas, tā varētu būt bijusi kaujās izrādītā varonība. Latviešu bataljonu varonību atzīmēja arī vācu virspavēlniecība savos kārtējos frontes ziņojumos, gan nenosaucot vārdā latviešus, bet viņus apzīmējot par „ģermāņu tautas piederīgajiem"!

Pirmo oficiālo informāciju par Latviešu leģiona esmi zemes pašpārvaldei sniedza SS un policijas vadītājs Latvijā SS-brigādefīrers un policijas ģenerālmajors Šrēders, kas 1943. g. 27. janvārī savā darba vietā Rīgā, Kalpaka ielā Nr. 1, uz apspriedi bija saaicinājis zemeņ pašpārvaldes ģenerāldirektorus kā arī pulkvežus Veisu, Silgaili un Latvijas sporta vadītāju R. Plūmi.

Interesanti atzīmēt, ka Vācijas vadoņa Ādolfa Hitlera pavēle par Latviešu leģiona formēšanu datēta vēlāk, t. i., 1943. g. 10. februārī. Pavēle ir īsa un tulkojumā skan:

„Pavēlu uzstādīt Latviešu SS-brīvprātīgo leģionu. Vienību lielums un veids atkarājas no rīcībā esošā latviešu šķaita. Adolf Hitler."

Paziņojis ataicinātajiem pārstāvjiem, ka latviešiem atļauts formēt leģionu, ģen.-maj. Šrēders griezās ar aicinājumu pie zemes pašpārvaldes darīt iespējamo leģiona ātrākai komplektēšanai no brīvprātīgiem, lai tādējādi attaisnotu Vācijas vadoņa uzticēšanos latviešiem. Pats ģen.-maj. Šrēders leģiona uzstādīšanu bija iedomājies ļoti vienkārši. Viņš domāja, ka leģionu izdosies sakomplektēt īsā laikā vienīgi no sportistiem un augstskolas studentiem, kas tagad sajūsmā par latviešiem it kā dāvāto lielo uzticību pieteiksies lielā skaitā brīvprātīgi.

(Turpinājums sekos).

A. Skrodelis

Darbs un vienība aicina

Tikko aiz mums LNAK sesijas dienas. Šīs abas dienas, 1. un 2. dec., bija sprieguma pilnas. Tajās pārrunāja daudzus visai svarīgus jautājumus, kas skar kā visas tautas nākotni, tā trimdas saimes pašreizējo stāvokli un uzdevumus. Visiepriecinošākais: visā darbā bija jūtama dziļa nopietnība laba griba un vienprātība. Nebija liekvārdības pozēšanas un strīdus gara. Tas liecina: esam ievirzījušies veselīga darba un dzīves gultnē. Arī valdes un dažādo komisiju vēlēšanās vērojām lietišķību: nebija dzīšanās pēc amatiem, ne arī tikpat neveselīgas izvairīšanās no atbildības uzņemšaņās. Dienas rit tālāk, darbu var sākt jaunā sparā.

Nav jārunā vairs par centrālās organizācijas nozīmību. Katram skaidrs: kādas zemes trimdas saime bez savas centrālās organizācijas ir kā ķermenis bez sirds galvas un balss. Bet nepietiek vienīgi ar galvu, sirdi un balsi, kopējā darbā svarīgs katrs locekļis, katra šūniņa un dzīsliņa. Un tie ir — atsevišķas organizācijas un atsevišķie individi. Tāpēc nu lai katrs jautā sev un viens otram: kas mans uzdevums un kur tu paliec?

LNAK ir centrāla jeb centra organizācija. Lai tā sekmīgi varētu funkcionēt, viņai vajadzīgi trīs faktori: visu saskaņots darbs, biedri, resp. cilvēki un līdzekļi. Bet viss tas viņai būs, un tā veiks savu uzdevumu, ja mēs visi, organizācijas un individi, atbalstīsim.

Vispirms — visu organizāciju saskaņots darbs. Centrāla vai centra organizācija nenozīmē, ka viņa būtu visu organizāciju vadītāja un ka jebkuŗai, vai visām būtu savā darbā tai jāpakārtojas un jāsaņem no tās rīkojumi. Dažiem tiešī šajā plāksnē rodas pārpratumi un nereti tie izsakās: mēs neesam viņai padoti, mums pašiem savi kopēji centri zemes un kontinenta mērogā. Visu dažādā rakstura darbu veikšanai nepieciešami daudz darba darītāji. Tātad nepieciešamas dažāda rakstura organizācijas. Un šīm organizācijām nebūt nav jāpakārtojas centra organizācijai vai jākļūst par tās rīkojumu pildītāju.. Neviena organizācija lai nebaiļojas: nevienas patstāvība, neatkarība, darbības raksturs un rīcības brīvība netiks apdraudēta. Vajadzīga ne pārkārtošanās, bet nepieciešami vienīgi katrai strādāt ar centra organizāciju saskaņoti, palikt ar to sakaros, to informēt un atbalstīt. Un tā palikt vienotībā ar visām citām dažāda rakstura organizācijām.

Centra organizācija nepretendēs uz visas dzīves vadību dažādo organizāciju īpatnējos laukos. Ņemsim, piem., tāda rakstura organizācijas kā draudzes un b-ca. Kanadā ir 24 latviešu draudzes, šīm draudzēm kopēja vadība zemes mērogā, bet dažādo zemju latviešu baznīcas vienības apvienojas arī globāli un šīs celtnes vienotājs, vadītājs ir Latvijas Ev.-Lut. b-ca un tās Archibīskaps. Tā sevi ziņā īsti globāla un centralizēta latviešu organizācija. Kā draudzēm, tā atsevišķo zemju organiem un visai baznīcai ir savs īpatnējs darba lauks, savs dzīves un darbības raksturs, savi re
ģiskas aprūpes veidi, paņēmie
u.t.t. Centra organizācija nek
nepretendēs, lai b-ca un dra
dzes pakārtotos viņai un nek
nedomās arī iejaukties to org
nizācijā vai vadīt un noteikt
ņu darbu, raksturu un iekšē
mērķus. Bet tajā pašā laikā dra
dzes un b-cas vadība apzināsi
ka bez viņas būtiskiem uzdev
miem Kanadas latviešiem, s
latviskai saimei, ir vēl kādi c
kopēji uzdevumi, kuŗus var vei
vienīgi šīs zemes latviešu cent
organizācija. Tādi uzdevun
piem. ir, būt šīs zemes latvie
balsij uz ārpusi, sirdspaziņai, l
viska goda sargātājai u.t.t. V
siem jāsadodas rokām centra o
ganizācijas uzdevumu veikšan
— neviens spēks, kas domā ka
pot latvietībai, nedrīkst atrauti
Jebkuŗai organizācijai pastāvī
jāveic savi iekšējie uzdevumi
tai nav jāpakārtojas un cent
organizācija neapdraudēs ne t
raksturu, ne arī neatkarību
rīcības brīvību — bet tajā pa
laikā jāatbalsta tie uzdevumi, k
ŗus var veikt vienīgi centrā
apvienība, kā visas zemes bal
u.t.t.

Otrā kārtā, centra organiz
eijai vajadzīgi biedri. Šajā zi
nebūtu pareizi, ja tā būtu vienī
biedrību savienība un dažādo l
kālo vienību jumta organizāc
ja. Tāpat nebūtu labi, ja tik
šīs biedrības dotu līdzekļus, res
iesūtītu no sava budžeta zinām
summu vai procentus. Tad šī s
vienība paliktu tāla un sveša tau
tai. Vissvarīgākais mums morā
kopība. No šī viedokļa visai sv
rīgi, lai katrs latvietis jūt, es e
mu vienots lielajā Kanadas sa
mē. Svarīgi, lai katram ir šis kop
saimes, visu latviešu apvienība
biedru kartīte rokās. Tāpēc ne
pareizi būtu ja lokālā biedrīb
ievāktu blakus savai biedru nau
dai no saviem biedriem attiec
gos dolarus un tikai kopsumm
nosūtītu uz centru. Nepieciešam
lai nosūta arī visu viņu sarakst
un lai katrs tad saņemtu no ap
vienības savu kartīti. Tātad, kat
ras lokālas organizācijas vadī
bas uzdevums būtu rūpēties, lai
visi viņas locekļi kļūtu arī liela
apvienotas Kanadas latviešu sai
mes locekļi. Un tagad, kur pado
me šī morāliski augstā mērķ
vadīta, dod iespēju jebkuŗam ie
kļauties šinī vienībā un uzdevu
mā, noteica biedru maksu til

(Nobeigums 6. lpp.)

DZIESMU VAIROGS GODINA PROF. JĀZEPA VĪTOLA PIEMIŅU

Dziesmu Vairogs pēc Jāzepa Vītola piemiņas koncerta Kalamazū. Priekšplānā no kreisās: A. Kalēvica un V. Rušēvics
Foto K. Puriņš

Ievērojamais latviešu trimdas koris Dziesmu Vairogs, kas sava dirigenta A. Kalnāja mērķtiecīgā vadībā gaitas sācis Vācijas nometnēs un tagad jo sekmīgi turpina Sav. Valstīs, oktobŗa un novembŗa mēnešos Mičiganas Gr. Rapidu un Kalamazū pilsētās bija rīkojis vairākus koncertus, veltītus mūsu ievērojamākā skaņraža Jāzepa Vītola darbiem. Programmā bija dažas J. Vītola solo dziesmas, kā arī vijoles darbi, taču koncertā īstais sauturs bija J. Vītola koŗadziesmu meistrdarbi vīru un jauktam korim, teicamā izvēlē. Patiesi, arī cittautu koŗadziesmu literātūrā grūti atrast tādus šedevrus kā — Mežezers un Nakts, it sevišķi, kas attiecas uz t. s. dabas dziesmu kategoŗiju. Koncertā vispusīgi parādīti vai visi koŗadziesmu žanri, kuŗos J. Vītols demonstrējis savu meistarīgo spalvu, tiklab patētiski-himniskā plāksnē (Dies Irae, Karogs), kā liriskā noskaņā (Gājēja dziesma naktī). Grībētos atkārtot Jēk Graudiņa vārdus: „Vītola koŗa dziesmas ir meistara savdabīgās mākslinieciskās personības īpatnējākā, spēcīgākā pašizpausme un līdz ar to latviešu koŗadziesmu literātūras košākā manta, kam līdzīgu būs grūti uzrādīt citām tautām." Tālab paša J. Vītola izteicienu, ka tas ar savām dziesmām „izkomponējies ārā no koŗiem un no tautas, šodien varam pieskaitīt tikai pie tām daudzajām meistara asprātīgām formulām, ar kuŗām tas dažkārt raksturojis savu vai citu nostāju iepretim mūzikai vai publikai, bet bez dziļāka un patiesāka pamatojuma. Ar Jāzepu Vītolu mēs pastāvēsim vēl ilgus gadus un visplašākā pasaulē.

Koncertā piedalījās Austra Rušēvica (dziesmas), Vold. Rušēvics (vijole), prof. Ād. Ābele (klavieŗu pavadījumi) un Dziesmu Vairoga jauktais un vīru koris A. Kalnāja vadībā. Jo labas sekmes enerģiskai koŗa saimei arī turpmākā darbā!

T. Ķeniņš

KANADĀ

17. novembŗa vakarā Halifaksas latvieši bija pulcējušies šejienes konservātorijas koncertzālē mūsu valsts dibināšanas dienas atcerei.

Par 18. novembŗa nozīmi un mūsu trimdas uzdevumiem trimdā runāja Ēvalds Andersons.

Koncerta daļā Teodors Brilts izjustā priekšnesumā sniedza šim vakaram piemērotas dziesmas.

Viņu pavadīja un vairākus klavieŗu solo gabalus spēlēja mūsu jaumās audzes pianiste Astrīde Gaigale.

Vakaru noslēdzot, savāca ziedojumus. Par savākto naudu vienojās nosūtīt uz Vāciju divus Care saiņus mūsu tuberkulozes slimo karavīru iepriecināšanai Ziemassvētkos.

*

Londonas Latviešu Kopas un DV Londonas Nodaļas kopīgā priekšlasījumu vakarā 1. decembrī Pilsētas Bibliotēkas telpās Rietumu Ontario Univ. Medicīnas fak. students I. Upmalis referēja par atombumbu un tās iedarbību.

Viņš analizēja atombumbu un tās sprādziena iedarbību, bazējoties īpaši uz pieredzi Hirošimā.

Atombumba atšķiras no parastām sprāgstvielām ar ārkārtīgi lielo atbrīvotās enerģijas daudzumu, milzīgo karstuma un gaismas izstarojumu un nāvējošiem stariem. Bez tam visa eksplozijas vieta tiek padarīta radioaktīva, t.i., kaitīga dzīvām būtnēm.

Eksplozijas vilnis rodas no pārkarsētām gāzēm eksplozijas vietā, kur karstums sasniedz ap 1.000.000 gr. C. Sprādziena vilnis saārda cilvēku iekšējos orgānus un sagrauj celtnes. Eksplozijas radītā gaisma ir 100 reizes spilgtāka par saules gaismu. Siltuma un gaismas radiācija ilgst ap 3 sekundes. Tādēļ, lai pasargātos no šīs radiācijas kaitīgās vai pat nāvējošās iedarbības, 3 sekunžu laikā var pagūt tikai pieplakt zemei un aizklāt acis rokām. Rentgena stariem līdzīga radiācija gan spēj izurbties caur 8 pēdām zemes eksplozijas tuvumā.

Pēc šīs ārkārtīgi caururbjošās radioaktīvo staru iedarbības, kas izstaro apmēram 1 1/2 minūtes, vēlāk vēl darbojas paliekošā radioaktivitāte, kas izstaro no sprādziena laikā padarītām radioaktīvām vielām.

1/2 jūdzes radijā ap atombumbas iedarbību visas dzīvās būtnes iznīcinātas. 1/2 līdz 1 jūdzes joslā ir 50% iespēja palikt dzīvam, kauf arī ievainojumi ir smagi, 1 līdz 2 jūdžu joslā ir ļoti liela iespēja kļūt ievainotam, bet ātrāk par 2 jūdzēm — vairums ievainojumu nav nopietni.

Galvenās civilās aizsardzības problēmas atomkaŗa ir šādas: 1) aizkavēt atombumbas nomešanu, kādos nolūkos ir radīts radara tīkls Kanadas ziemeļos; 2) transporta un organizācijas nepieciešamība, lai ievainotos transportētu no apdraudētā rajona, nogādātu medicīnisko personālu uz eksplozijas vietu un sniegtu palīdzību; 3) iedzīvotāju sagatavošana un apmācīšana atomkaŗam; 4) parūpēties par ārkārtīgi lielo asiņu un plazmas daudzumu, kas vajadzīgs ievainotiem, pa lielākai daļai apdeguma upuriem.

A. D.

KANADAS IEDZĪVOTĀJU SKAITS

Kanadas iedzīvotāju skaits oficiāli ir pārsniedzis 14.000.000 robežu.

Iepriekšējie skaitļi, ko Dominijas statistikas birojs publicējis pēc 1951. gada tautas skaitīšanas, rāda, ka desmit provincēs, Jukonā un Ziemeļaustrumu territorijās iedzīvotāju skaits ir 13.889.537. Bet galīgie rezultāti, kas būs pieejami ap 31. martu, kopskaitu vēl paaugstinās krietni virs 14.000.000.

Pēc 1941. gada tautas skaitīšanas rezultātiem, Kanadas iedzīvotāju skaits bija tikai 11.811.532.

Šajā skaitīšanā pirmoreiz ietilpināta arī Ņufaundlenda.

Visas provinces, izņemot Saskačevānu, uzrāda laikā no 1941. — 1951. gadam pieaugumu, kas svārstās no 2,9 proc. Prinča Edvarda salā līdz gandrīz 41 proc. Britu Kolumbijā.

Iedzīvotāju skaits Saskačevānā uzrāda samazināšanos par apmēram 8 proc., kas izskaidrojama it īpaši ar kaŗa laika periodu, kad tūkstošiem personu no Prēriju provincēm pārcēlās uz dzīvi Austrumkanadā, kur sāka strādāt fabrikās.

Ontario uzrāda skaitliski visielāko pieaugumu — 774.699. Kvēbeka nāk otrā vietā ar 678.353 iedzīvotājiem vairāk nekā 1941. gadā. Procentuālais pieaugums bija 20.4. Britu Kolumbija uzrāda nākošo pēc lieluma skaitlisko pieaugumu 335.198.

Kanadas iedzīvotāju skaits provincēs ir šāds: (1941. gada skaitļi iekavās): Britu Kolumbija 1.153.059 (817.861); Alberta 936.556 (796.169); Saskačevāna 829.175 (895.992); Manitoba 771.815 (729.744); Ontario 4.562.354 (3.787.655); Kvēbeka — 4.010.235 (3.331.882); Jaunbransvika 512.186 (457.401); Jaunskotija 638.277 (577.962); Prinča Edvarda sala 97.787 (95.447); Ņufaundlenda 357.762 (312.819).

1941. gadā Jukonā bija 4.914 un Ziemeļrietumu territorijās 12.026 iedzīvotāju: pēc aplēsumiem, šinī gadā tur jābūt: Jukonā 5.897 un Ziemeļrietumu territorijā 14.434.

Eksports un imports

Eksports un imports. — Oktobŗa mēnesī Kanada eksportējusi preces $375.700.000 vērtībā un importējusi $344.600.00 vērtībā. Līdz šim 64 proc. no Kanadas eksporta precēm virzījās uz ASV, bet savu rūkstošiem personu no Prēriju provincēm pārcēlās uz dzīvi Austrumkanadā, kur sāka strādāt fabrikās.

Ontario uzrāda skaitliski visielāko pieaugumu — 774.699. Kvēbeka nāk otrā vietā ar 678.353 iedzīvotājiem vairāk nekā 1941. gadā. Procentuālais pieaugums bija 20.4. Britu Kolumbija uzrāda nākošo pēc lieluma skaitlisko pieaugumu 335.198.

Kanadas iedzīvotāju skaits provincēs ir šāds: (1941. gada skaitļi iekavās): Britu Kolumbija 1.153.059 (817.861); Alberta 936.556 (796.169); Saskačevāna 829.175 (895.992); Manitoba 771.815 (729.744); Ontario 4.562.354 (3.787.655); Kvēbeka — 4.010.235 (3.331.882); Jaunbransvika 512.186 (457.401); Jaunskotija 638.277 (577.962); Prinča Edvarda sala 97.787 (95.447); Ņufaundlenda 357.762 (312.819).

1941. gadā Jukonā bija 4.914 un Ziemeļrietumu territorijās 12.026 iedzīvotāju: pēc aplēsumiem, šinī gadā tur jābūt: Jukonā 5.897 un Ziemeļrietumu territorijā 14.434.

Dr. D. Bīskāps

DAŽAS ATZĪMES PAR TUBERKULOZI

Cik zināms, pirms 100 gadiem diloni atzina par pilnīgi neārstējamu slimību. Šo atzinumu nedrīkst ņemt vārda tiešā nozīmē. Iespējams, ka bija zināmi arī diloņa izārstēšanas gadījumi, piem. Goetes izārstēšanās no viņa jaunības tuberkulozes. Parasti tomēr dilonis beidzās ar nāvi, tiklīdz tas bija sasniedzis diloņa klasisko ainu, tas ir — tuberkulozes formu, kas ir raksturīga šīs slimības pēdējai stadijai. Tuberkulozes pirmās jeb agrās formas nebija iespējams pazīt iekāms Roberts Kochs atrada tbc bacili un sāka lietot Rentgena starus diagnozes noteikšanai. Tādēļ arī nevarēja novērot tuberkulozes agrās formas izārstēšanu.

Pēc medicīnisko zinātņu pašreizējā stāvokļa mums ir šādi atzinumi. Tuberkulozes bacila un cilvēka pirmā saskaršanās (primārā infekcija) palaikam nav traģiska, izņemot agro bērnību (pirmos 2-3 dzīv. gadus). Iespējams, ka pēc pirmās saskares ar tuberkulozes bacili pēc aptuveniem skaitļiem četras piektdaļas cilvēku vispāri nemaz nesaslimst, jo bojājums, ko rada baciļu uzbrukums, norit vienmēr bez kādiem simptoniem. Bojājums ir tik mikroskopisks, ka nav saskatāms arī Rentgenā. Mums nav nekādu citu iespēju konstatēt šo pirmo infekciju kā vienīgi ar tuberkulina reakciju, ar kuŗu uzzinām pozitīvo alerģiju.

Viena piektdaļa saslimst vairāk vai mazāk grūti (primārais komplekss, pa lielākai daļai viegli un tai pašā laikā pilnīgi nemanāmi. Raksturīga ir bērna vecuma augstā uzņēmība tāda veida primārai infekcijai, un lielākā daļa no tiem padodas spontānai izārstēšanās tendencei. To pilnīgi apstiprina plaušu seriju uzņēmumu dati, kas apm. 20 procentos gadījumu uzrāda agrāko nepamanīto tuberkulozes infekciju, ieskaitot pārkaļķojumus bronchu dziedzeŗos (B. Kattentidts).

No šīs atlikušās vienas piektdaļas atkal apm. četras piektdaļas norit tik labvēlīgi, ka atklāšanas brīdī mēs Rentgena uzņēmumos atrodam rētas un pārkaļķojumus, kas mums savā attīstībā liekas pilnīgi apmierinoši. Sakarā ar organisma pretestību primārais komplekss ir ierobežots, pārkaļķots, un tikai nedaudzos gadījumos baciļi var palikt dzīvi un virulenti visu attiecīgās personas mūžu. Par draudīgu slimību tuberkuloze var izvērsties tikai atlikušai piektdaļai, kas iztaisa pm. 4% no visiem cilvēkiem.

96 procentos atsevišķam individam ir iespējama laba izredze, ka infekcijai ar tuberkulozes baciļiem nesekos saslimšana ar aktīvu tuberkulozi. Vispārībai šie 4% tomēr ir draudzīgi. Tie nozīmē vēl vienmēr gadā, piem., Vācijā 40.000 nāves gadījumu. 300,400.000 gadījumu atklātas aktīvas un vismaz 1 miljonu slēgtas aktīvas tuberkulozes gadījumu tādēļ, ka tuberkulozes infekcija sērgveidīgi ir turpat simtprocentīga (Dr. Griesbachs).

Tātad, tuberkuloze pati par sevi ir labdabīga slimība, cīņā ar kuŗu organismam ir milzīgas pretestības un izārstēšanās iespējas. Tā top par ļoti jaunu sērgu un par saslimušā likteni ar savu ārkārtīgi chronisko raksturu un jaunu infekciju (reinfekcija). Jaunai vai sekundārai infekcijai cēlonis var būt eksogens — otra persona ar tuberkulozi infekcijas stadijā, vai endogens — no paša slimnieka primāra kompleksa plaušās vai plaušu dziedzeŗu, lai gan šis ceļš ir reti nu parasti notiek ar ļoti maziem bērniem triju mēnešu laikā pēc primārās infekcijas. Parastās slimības formas šinī vecumā ir plaušu tuberkuloze, galvas smadzeņu plēvju tuberkuloze un miliārā tuberkuloze. Eksogenās reinfekcijas ir par cēloni plaušu tuberkulozei, kaulu locītavu, vēdera plēves un citām tuberkulozes formām.

Tātad vēlreiz: infekcija ar tuberkulozes baciļiem atsevišķa personai nav nekas sevišķi jauns un mēs varam ar mierīgu sirdsapziņu nomierināt mātī, kuŗas bērns ir inficēts, ja izmeklēšana neuzrāda svaigas organiskas slimības parādības, kā tas ir parasti. Bet nekad nevar zināt, kuŗš individ pēc infekcijas piederēs 96 procentiem un kuŗš 4 procentiem kuŗiem turpmākā dzīves ceļa draud saslimšana ar aktīvu tuberkulozi. Tam nebūt nav jānotiek tūlīt pēc infekcijas. Šinīs gadījumos infekcija ir pastāvīgs draudz, kas visu laiku biedē inficēto. Bez infekcijas nav nevienas tuberkulozes gadījuma. Tādēļ arī galvenais sauklis lai ir „Cīņa ar infekciju!" Nevar cerēt uz tuberkulozes iznīkšanu ar mazāk resistento individu izmiršanu. Tā būtu gudrība, kas pielīdzināma tam, kā novērst no kādas pilsētas ugunsgrēka briesmas ar to, ka pilsētu nodedzina. Sapnis, ka iespējams iznīcināt tuberkulozi ar dabisko izlasi, ir izsapņots (prof. Domagk's).

Cīņa jāpastiprina un vēl asākā veidā jāvirza pret infekcijas avotiem kā ģimenē, tā skolā, birojos un sabiedrībā. Jārada tādi apstākļi, ka iespējams izdarīt sēriju Rentgena uzņēmumus visiem iedzīvotājiem, lai tādā ceļā izolētu draudīgos un nenokavētu ārstēšanas palīdzību agrās slimības stadijās, kad slimība pilnīgi izārstējama. Tas ir pats pirmais iespaids, ko mēs gūstam no augšā minētiem skaitļiem un pārdomām. Otrs iespaids, ka organisma rīcībā ir ļoti lielas pretestības un izārstēšanās iespējas, kādēļ arī ārstēšanas uzdevums ir pateicīgs, ņemot vēl vērā pēdējā laikā ieteikto aizsargu potēšanu pret tuberkulozi, kā arī ievērojami uzlabotos ārstniecības līdzekļus un chirurģisko palīdzību.

Vai jāuni svētā kaŗa draudi?

ēs nevaram aptvert, cik labi cik slikti, in mūsu dvēselēs ıdošie spēki, — kā lai mēs iztu, kādām darbībām ir citu u, citās klimatiskās joslās ıuši un dzīvojoši ļaudis? Pēıs laikmetos gaišādainiem rieniekiem ir atkārtoti nācies ırties ar austrumnieku tiekm pēc neaprobežotas brīvī- Austrumnieki ātrāk nenos, kamēr svešzemnieki un to itāli nebūs atkāpušies no to ıju dabas bagātībām. Vairākt uzvirpuļojuši bažīgi minēi par varbūtēju muhamedāsvēto kaŗu Vidējos Austru-.

islāms ir vienīgā lielā reliģikas radusies pēc kristiānis- Islāma pamatprincips saskan kristiānisma pamatprincipu — ndievību.

odien starp citām problēmām, atsevišķas pasaules daļas tiepārsliet no radošās darbības tošajā, paceļas jauni islāma tā kaŗa draudi. Jāievēro, ka iss, tāpat kā kristiānisms, ir reja, kas savas varas robežas paplašinājusi miermīlīgiem ekļiem; abas ir bijušas kaŗoas reliģijas; kristiānisms kā nība šodien ir saskaldījies, noējis un daudzu jo daudzu krio apziņā — pamiris, kurpreslāms, kas savā brālībā vieno n. 250 miljonu dvēseļu Āzijā Afrikā, nav zaudējis savu vitāti. Kristīgo misionāru dara nekristīgajā pasaulē izsīkst darīgos pasākumos, kas krio reliģijai piegriež tikai pa mitiem jaunkristīto, kurpretī ms pašreiz spiežas arvien dzi- Centrālafrikā un lieliem tvēniem iesūc savā brālībā tūksto- un atkal tūkstošus. Ne par ti Rietumu spēku vadība ir ožījusies par jauno strāvu, iespraucas Rietumu un Austnu varu konflikta starpā. — šo strāvu Austrumu vara spēizspēlēt savā labā, nākošā kanorise iestrēgtu grūti paredzas strupceļos.

Te īsumā aprakstīšu islāma iz- šanos un līdzšinējās gaitas: avietis Muhameds dzima 570. pēc Kristus Mekā, Arabijā. vā jaunībā tas neparādīja ne ka no tām spējām, kas viņu ves beigu posmā izvirzīja par nu no vīriem, kas visvairāk ekmējis cilvēces vēsturi. 40 vecumā Muhameds redzēja vīas, kas to pārliecināja, ka evs ir viņu izvēlējies, lai vadīcīņu par Allah virskundzību saulē. Kristīgo teologi, studē- Korānu, mēģinājuši izlobīt iņas, kuras Muhameds iegu- no jūdu un kristīgo reliģijām. jūdi, tā kristīgie savas atzis smēlušies daudz senākā patnē, un, ja arī uzzinātu, kas ru toreiz ietekmējuši, šodien irs nevar pārveidot pagājušo tikumu norisi. Mēs zinām, ka hameda laikā cieši blakus dzīja kā kristīgo, tā jūdu un islāma ticības piederīgie, bet islāma vīriem saceļoties kaŗa gaitām, tie sava pravieša varu nedaudz gadu laikā izplēta pāri Palestīnai, Sīrijai, Ēģiptei un Ziemeļafrikai. Vienas paaudzes laikā Ziemeļafrika, kur zaļoja kristiānisms, kur dzīvoja Augustīns un Tertulliāns, bija pilnīgi izslaucīta no visa, kas piederēja pie kristīgās ticības. Islāma kaŗapulki sašķaidīja Bizantijas un Persijas spēkus. Muhamedāņi padzina Rietumu krustnešus, kas nāca atkaŗot Kristus kapa vietu, — jāievēro, ka Jeruzaleme ir arī muhamedāņiem svētā pilsēta: Jeruzālemē viņu pravietis uzbraucis debesīs — tādēļ arī muhamedāņi nesamierinājās ar kristīgo reizumējiem panākumiem, bet cīnījās sīksti līdz sev labvēlīgam iznākumam. Un gadsimtu mijā islāms ir spiedies uz visām debess pusēm — tā stiprākie cietokšņi šodien ir arabu zemes, Pakistana, Holandes Indija.

1914. g., kad Turcija iestājās kaŗā, tā pacēla zaļo svētā kaŗa karogu un izsludināja, ka nu reiz ir izdevība tikt galā ar „slimo Eiropas vīru", savus spēkus iesaistot eiropiešu konfliktā, jāgaida izdevība, lai Austriju un Vāciju padarītu muhamedāniskas. Bet muhamedāņi nolika ieročus, un visi zināja, ka tie tikai gaida nākošo izdevību. — Vai tagad būtu pienācis viņu laiks?

Jeb, varbūt, arī islāmam kā varai ir pienācis noriets?

Starplaikā Ēģipte ir kļuvusi par islāma kultūras centru: Azhara universitātē, vecā ortodoksālā islāma stila mācības iestādē, mācās apm. 10.000 studentu. Ēģiptē ir piedzimušas arī arabu zemju jaunās strāvas, kas, nezaudējot reliģisko saturu, censšas muhamedāņiem sniegt modernās civilizācijas ieguvumus. Un Ēģiptes ķēniņš Faruks ir nostājies pret „slimo Eiropas vīru".

PAVEIKTAIS DARBS UN...

(Pārnesums no 1. lpp.)
draudžu apkopšanu. 5 mācītājiem sniedz pabalstu otra spēcīgākā šī kontinenta lut. b-ca — Ev.-lut b-ca Misuri sinode, kas aptveŗ vairāk kā 1,5 milj. Līdz ar to ar pirmās atbalstu darbosies 15, ar otras 9 draudzes. Protams, atbalstu nesniegs neierobežoti ilgi. Lielākām ap 10 gadu, mazākām samazinot; mazākajām atkarībā no pašu interesēs, kāpēc nevienu lai neatbaida bažas. To ievērojot, paceļas dibināts jautājums: vai varēsim iztikt kādreiz paši bez citu b-cu atbalsta? Uz to prāv. Skrodelis droši atbildēja; „Ne tikai varēsim, bet mēs varētu to jau tagad, ja tikai būtu laba griba pārvarēt savu kūtrumu, mazdūšību un šaubas un ja katrs latvietis maksātu draudzes vajadzībām ne tik daudz, cik šejienieši, bet ne mazāk kā Latvijā. Latvijā gada likme bija: ne mazāk kā 1 dienas ienākums. Ja apzināmies, ka latviskas draudzes ir vitāli svarīgas latvietības saglabāšanai un stiprākie cietokšņi un vistālāk izbīdītie forti nacionālajā aizstāvēšanās frontē, tad zināsim — tās vajadzīgas, bet ja vajadzīgas, tad jāspēj noturēt un tad arī varēsim noturēt un noturēsim." Tālāk viņš aizrādīja, ka centrālai organizācijai, lokālām biedrībām un katram apzinīgam latvietim esot jāskubina visi drosmes pilniem pielikt rokas. Kur esot mazi centri, tur draudzes vienība tajā pašā laikā varot veikt arī latviešu kopas funkcijas.

Visas šīs 24 draudzes, neatkarīgi no pabalsta saņemšanas (pabalsta saņemšana nesaista iekšējo brīvību; tas ir tikai mūsu b-cu atbalsts grūtībās nonākušai māsai, Latvijas ev.-lut. b-cai), veicot ciešu vienību un ir dzimtenes b-cas sastāvdaļas resp. draudzes. Visas viņas ir sevi pieteikušas mūsu dzimtenes b-cas vadībai.

Sekmējušies arī attieksmju noregulēšana ar šejienes lut. b-cu vadībām. Vietējās b-cas arvienu vairāk sāk saprast mūsu noskaņojumu, vajadzības un nākotnes domas un to visu respektēt. Sevišķi šim rudenim bijusi izšķirīga nozīme. Visas Nacionālās Apvienības latviskā stāja izpaudās resolūcijā, ka no reliģiskās aprūpes, tautas eksistences un nākotnes vitālo interešu viedokļa visur nepieciešamas separātas latviešu draudzes, bet nevēlama atsevišķu latviešu iekļaušanās svešvalodu draudzēs; un nepieļaujama un kaitīga „latviešu grupu vai „sekciju" veidošana un pastāvēšana tajā.

Pag. gada izcilākie notikumi Kanadas latv. b-cas dzīvē ir: Pirmās Toronto Latv. Ev.-Lut. draudzes ieiešana krāšņajā Sv. Andreja b-cā (4. nov.) un Toronto sv. Jāņa Latviešu draudzes gada svētki (9. decembrī), kuros tā atskatās uz 3 gadu ceļu, kas jau paliek aiz viņas (dibināta 12. dec. 1948. g.). Nacionālā Apvienība šinī sakarā izsaka pateicību 1) Kanadas sinodei un Apvienotai Lut. b-cai, kurā tā ietilpst par viņas palīdzību Sv. Andreja b-cas lietā un tāpat par atbalstu sniegtu citās vietās un 2) tāpat arī otrai b-cai Misuri sinodei, ka tā atbalstījusi vecākās latviešu dr. nodibināšanu pie Sv. Jāņa b-cas un arī par viņas atbalstu citu latviešu centru aprūpei.

M. Vītrupe

NAKTĪ

Apkārt nakts man tumši rudeņaina dūca
It kā zvans, kas dziļi dzelmē grimis būtu;
Tālu cilvēks, kas no manām lūpām sūca
Dzīves rūgtumu, lai saules pilna kļūtu.
Un es veros tumsā plakstiem gurdi mikliem,
Un es tāles alkstu, tikt reiz projām vēlos
No šīs telpas drūmās, kur caur logu stikliem
Spiežas drēgnums baiss un pavards neiekvēlos...

O. Kļavenieks

Bijušo latviešu cīnītāju pēdējais ceļš

1944. gada jūlija beidzamās dienās, atrodoties kādas apmācības vienības rindās Kurzemē, mūs visus pārsteidza traģiska vēsts: boļševiku kaŗaspēks iebrucis Jelgavā. Tās pašas dienas vakarā mums deva pavēli, sagatavoties izbraukšanai uz fronti. Pēc dažām stun- mēnešiem iesaukti, izņemot instruktorus un virsniekus).

Brauciens rit ļoti lēnām uz priekšu, līdz beidzot nonākam Liepājā. Pilsēta ļoti klusa kā tumšu nojautu pilna. Cilvēku stacijas apkārtnē redzams ļoti maz. Mēģinām dažus uzrunāt, vai nav dabūjams līdz ceļam vēl kas ēdams un dzeŗams. Cilvēki sarunās ļoti atturīgi, dažs mēģina mums ko piedāvāt, bet prasa jau „červoncus". Tā mums nekas neiznāk, tikai saŗūgtināts prāts par šādām prasībām. Vilciens dod zīmi nobraukšanai, mēs salēcam vagonos un dodamies tālāk: Sveika, Liepāja, tavi aizstāvji tevi sargās. Tu vari būt droša. Dodomies Skrundas virzienā. Vilciena ceļš ved cauri daudziem meža puduriem, apvidus vietām stipri kalnains, vilciena gaita reizēm ļoti lēna. To redzēdami, daži kaŗavīri atvadās, izlēc no vilciena un pazūd tuvējā priežu audzē. Viņu skaits? 3—5 vīri pa visu ceļu. (Jāpiezīmē, ka mūsu ešelons brauca bez speciālas apsardzības). Šie kaŗavīri izteica vēlēšanos vēl satikt savus vecākus un līgavas, un pēc tam mums pievienoties cīņu laukā. Zinu pats, cik sirds bija sākumā skumja. Diez vai palikšu vairs dzīvs, vai tevi, māmiņa un tēti, vairs redzēšu, kas palikāt skaistajā Baldones laukū sētā. Un tu, mīļā meitene, ar rudzu puķu zilajām acīm, vairs nevarū no tevis atvadīties, nav vairs laika, man ir šodien daudz lielāks pienākums, jāiet cīņā par jums visiem mīļajiem un par Latviju. (Šāds patriotisms mita mūsu, daudzu cīnītāju, sirdīs, un tas mūs daudzus izglāba no bojāejas). Možu garu mērojām ceļu uz priekšu, līdz vilciens, mūs agrā rīta stundā noveda Saldū. Šeit mums pasaka, ka ceļa mērķis ir sasniegts. Pirmais iespaids ļoti drūms. Mēs satiekam dažus otrā bataljona kaŗavīrus, kas pagājušā naktī Dobeles pievārtē bijuši saskarē ar ienaidnieku. Ienaidnieka pārsteigti, nepietiekami apbruņoti, (tāds pats stāvoklis ir arī mums), daži saņemti gūstā, daži krituši, daži ievainoti. Bataljons pilnīgi izjaukts. Redzam dažus virsniekus, kuŗu sejās vēstī mums ko ļaunu. Vērojam vairākus latviešu kaŗavīrus, tie noplēsuši savas zīmotnes, tikai atstājuši vairodziņus uz rokas piedurknes. Sarunās nevar gūt nekādas skaidrības par frontes stāvokli. Daži vācieši dzen govis, cūkas un pa starpām aitas. Īstie kaŗotāji! Mums tas ir par daudz, iztrenkājam dzītos lopiņus uz visām pusēm, par ko šie gaužam sirdīgi, bet nevar mums pretī turēties, mūsu pusē ir pārspēks. Tā dažas stundas šeit uzkavējoties, tiekam mazliet pie skaidrības, par notikumiem pašreiz frontes joslā, līdz saņemam pavēli, doties tālākā ceļā kājām. Mūsu ceļa maršruts ir Cieceres ezers. Nonākot pie tā, mūs izdala pa vadiem apkārtējās mājās. Mūsu uzdevums Cieceres ezera rietumu pusē izbūvēt aizstāvēšanās pozicijas. Darbs sākas ar grāvju rakšanu, pēc tam nāk bunkuru būve. Tā apm. nedēļu „būvējoties" mēs saņēmām, jaunu pavēli, doties tālākā ceļā ienaidniekam pretī, lai būtu ar to saskarē. (Pie Cieceres, domājams, bija nolemts nostiprināties, lai ienaidnieku šeit apturētu, bet tā kā viņa virzīšanās uz šejieni nebija nojaušama, mēs paši bijām spiesti, rast tiešu saskari). Gan pa daļai braukšus, gan kājām, nonākam Slagūnes muižas rajonā, kur ir mūsu gala mērķis. (Turpinājums sekos)

Ziemsvētku galdam

ŽĀVĒTS ŠĶIŅĶIS CEPTS MAIZES MĪKLĀ

Izgatavo no rudzu miltiem un ūdens puslīdz cietu mīklu, ar ko šķiņķi vienlīdz biezi apsmērē (iemūrē). Šķiņķis iepriekš izmērcējams. Cepešpannu ietauko un uzliek uz tās šķiņķi un cep puslīdz karstā krāsnī 3-5 stundas, atkarā no šķiņķa lieluma. Kad tas pilnīgi gatavs, nolupina mīklu un noņem ādu.

SPIESTA CŪKAS GALVA

Ņem vidēji lielu svaigu cūkas galvu un mēli, nomazgā un uzliek vārīties ar tik daudz ūdens, ka tā apņemta, pieliek piparus, sāli, virces, 2 lauru lapas un 1 sīpolu. Vāra apm. 2 stundas. Novārītai galu atdala no kauliem. Galu ar ādas pusi uzliek uz mitrās drānas. Pārējo, no kauliem atlobīto gaļu saliek pa kārtai ar notīrītu, gabaliņos sagrieztu mēli, sarīvētu sīpolu un pipariem uz ādas. Ādas malas stingri saliec kopā, apņem apkārt servjeti un nosien ar diegiem tā, lai būtu apaļa forma. Šo veltni liek atpakaļ tai pašā buljonā un vāra pusstundu, tad izņem, atdzesina un nosloga 24 stundas. Pēc tam noņem veltnei slogu, diegus un servjeti un to sagriež glītās šķēlēs, sakārto lēzenā traukā, garnē ar želeju un zaļumiem.

SAUTĒTS ZAĶIS

Zaķis pirms lietošanas jāpatur uz 25 stundām skābā pienā vai etiķa ūdenī. Tad nomazgājams un iespekojams. Pārkaisa ar sāli un pipariem. Liek uz pannas veselu vai sagrieztu gabaliņos sakarsētā sviestā un straujā karstumā apcep brūnu. Pielej pāris karošu ūdens, pievieno dažas kadiķu ogas un aizvākotu sutina, pamazām pielejot klāt saldu krējumu un pēdīgi, ja vēlas, glāzi sarkanvīna. Sutina apm 1 1/2 stundas. Zaķi izņem un mērcei nosmalsta taukus, pieliek 3 karotes skāba krējuma un savāra. Sautētu zaķi pasniedz galdā dziļākā traukā, klāt dodot vārītus vai brūni ceptus kartupeļus, dzērvenu—ābolu ievārījumu, vai ķirbju salātus.

CIETĀS PIPARKŪKAS

1 unce līdzinās 28,9 gr.

Piedevas: 2 1/2 kg kviešu miltu, 300 gr. sīrupa, 300 gr. medus, 600 gr. cukura, 300 gr. cūkas tauku, 400 gr. sviesta, 3 olas, 35 graudi koriandera, 15 graudi kardamona, 2 tējk. kanēļa, 15 krustnagliņas vai 1/2 tējk. sagrūstu krustnagliņu, 2 muskatriekstus, 6 apelsīnu mizas, 1-2 tējk. ingvera, 1 tējk. piparus, 1 tējk. sagrūstu" ķimeņu, 2 tējk. vaniļas ekstrakta, 2 norīvētu citronu mizas. Krāsas pēc vai nu sabrūnina pusmārc. cukura vai tasi melnas kafijas vai 2 ēdamkarotes kakao, 1-2 tējk. briežraga sāls (Amonium bicarbonate) vai potaša.

Pagatavošana. Vispirms uzkarsē sīrupu, medu ar cukuru un taukvielām, jo ilgāk masu karsē, jo tā iegūst tumšāku krāsu, tad pievieno minētos krāsu pastiprinātājus. Karstajā masā iejauc daļu miltu un stipri klapējot atdzesē, tad pieliek saklapētas olas un sasmalcinātas garšvielas. Apelsīnu mizas iepriekš novāra, izņem balto iekšu un sīki sagrež. Pēc tam pieber atlikušos miltus un ūdenī izkausētu briežraga sāli. Var pieliet mazliet spirta, rūma vai rožūdeni, bet bez tiem var arī iztikt. Mīklas sagatavošana ieteicama 3-4 ned. iepriekš. tad izrullē un cep mērenā siltumā. Ja vēlas, var pārkaisīt ar sasmalcinātām mandelēm.

Izceptas piparkūkas novieto slēgtā traukā un vēlams vismaz nedēļu lai stāv. Var cept arī tūlīn pēc sagatavošanas, bet tad piparkūkas zaudē daudz no to īpatnējās garšas.

MĪKSTĀS PIPARKŪKAS

Piedevas: 3 mārc. sīrupa vai medus, 1 mārc. cukura, 1/4 mārc. mandeļu, 3 mārc. miltu, 6 olas, 1 tējk. briežraga sāls vai potaša, 1 paciņa svaiga rauga, 1 tējk. kanēļa, 1 tējk. krustnagliņas, 1 citrona un 1 apelsīna miza, kuŗu izvāra mīkstu un izgriež baltumu un smalki sagriež.

Pagatavošana: Sīrupu sasilda, pieliek siltā ūdenī izkausētu briežraga sāli un raugu, tad ar cukuru un garšvielām samaisītas olas un miltus. Visu stipri saklapē un ielej dziļākā pannā, noliek līdz nākošai dienai siltumā, apsmērē ar olu, garnē ar mandelēm un cep karstā krāsnī 2 stundas.

MANDEĻU KONFEKTES

Uzvāra 1/2 ltr. salda krējuma, pieliek 1 1/2 mārc. cukura, 1/2 mārc. sarīvētu saldo mandeļu un 1/2 standziņu ar cukuru sagrūstas vaniļas. Šo masu vāra uz lēnas uguns, pastāvīgi maisot, kamēr sāk biezēt, tad apsmērē lēzenu bļodu ar mandeļu eļļu un uzlej masu, vienmērīgi izdalot. Kad masa atdzisusi, sagriež garenos gabaliņos.

SUPERZEMŪDENES KAŖAM ZEM LEDUS

64 gadus vecais Ziemeļpola pētnieks sers Auberts Vilkinss izteicies, ka tikpat lielas kā aviācijas bāžu kuģis zemūdenes var darboties zem ledus segas pat 900 jūdžu attālumā no Pad. Savienības svarīgākām vietām. Uz žurnālistu jautājumu, vai viņa 3. dec. brauciens uz tālajiem ziemeļiem ir saistīts ar šo superzemūdeņu plānu, viņš atteicās atbildēt.

Komūnistu kropļojumi aizsardzības min. ziņojumā

Ar vienkāršu vārdiņa „vai" pārcelšanu no vienas teikuma daļas uz otru Tīms Baks, Kanadas komūnistu vadonis, ir pārgrozījis gandrīz visu domu, kas izpausta Kanadas aizsardzības ministra Bruka Klakstona ziņojumā par valdības aizsardzības politiku.

Pag. janvārī Toronto, Klakstons, izteicoties par šīs zemes aizsardzības politiku, sacīja:

„Mēs esam spiesti rēķināties ar nepieciešamību paplašināt aizsardzību, kamēr kaŗa draudi būs beigušies vai nu ar kaŗu vai, kā mēs to ceram, ar komūnistu kontrolēto zemju nostājas maiņu."

Ziņojot nesenajā komūnistu sanāksmē Masei Hollā, Toronto, kā komūnistu laikraksts Canadian Tribune raksta, Baks, „lāsīja šo pantu no Klakstona rūnas oficiālā teksta. „Tur rakstīts: „Mēs esam spiesti rēķināties ar nepieciešamību paplašināt aizsardzību, kamēr kaŗa draudi būs beigušies ar kaŗu, kā mēs to ceram, vai ar komūnistu kontrolēto zemju nostājas maiņu."

C. S.

Vidusskolnieku sekmes

11.000 vidusskolu audzēkņu Losandželosā, kuŗu sekmes mācībās ir augstākas par 75 proc., nupat pārbaudē uzrādījuši šādas sekmes: 18 proc. nav varējuši pateikt, cik gadā mēnešu, 16 proc. — cik triju centu pastmarkas var nopirkt par 75 centiem, 5 proc. nav varējuši pateikt pusi no 70, 3 proc. nav mācējuši pateikt laiku pēc pulksteņa.

RĢIS JANKUS

VELNA PURVS

Tulkojis VALDIS SKUDRA

STĀSTS

Mūsu kapellāns, vecs, balts, mūžīgi smaidīgs večuks, ıāja, ka man klājas ļoti grūti un ka es par barību irāk domāju, kā to lietoju. Tuvojās vasaras brīvlaiks. idu dienu, pastaigājoties skolas pagalmā, viņš mani ņēma zem rokas un jautāja:

— Kur domā vasaru pavadīt?

Es biju pārsteigts. Ne bagātu radu, ne draugu ın nebija un savas brīvdienas es mēdzu pavadīt sava gasta muižas nabadzīgajā kalpu mājā.

— Pie māmas, kā katru gadu, — atbildēju.

— Ilgi tu tā neizturēsi. Palūko, kā tu izskaties? Un tad, pēkšņi mainīdams izteiksmi, piemetināja:

— Bet mātei, vai tu vasarā vajadzīgs?

Uz šādu negaidītu jautājumu es tūlīt nespēju atdēt. Mana māte pa vasarām strādāja muižā, lielā tiesu sakņu dārzos, un es viņu nomainīju tikai kulnas talkās vai citos smagākos darbos, kas šad tad padījās. Palaikam es palīdzēju apkopt mājas soli, dažrt vārīju arī ēdienu. To es pastāstīju arī kapellānam. ņš tikai pasmaidīja, ciešāk paspieda manu roku virs koņa un sacīja:

— Nu, redzēsim. — Pēc tam viņš aizgāja.

Nedēļu vēlāk, kapellāns mani uzrunāja atkal:

— Tev jāiepelna nauda, citādi sabruksi pirms lai- — kā sēne saules tveicē. Es dzīvoju meža malā un ıu, kā tas ir. Ja līst, tad sēnes ir skaistas, veselīgas ilgi dzīvo, bet tiklīdz iestājas jauks laiks, ņem kugribi, visas vienos tārpos. Man ir neliela saimniecīa veselīgā vietā, meža malā, vasaru nodzīvosi, un tev s pavisam cits paskats. Tiklīdz mācības beigsies, paki mātei, uz kurieni brauc, un drāz tik šurpu. No mas tev nav jābaidās, es tev neko sliktu nepadarīšu.

Es no šāda necerēta piedāvājuma apmulsu un neıāju, ko atbildēt. Kapellāns to ievēroja un pasteiās piebilst.

— Tikai nedomā, ka tevi turēšu dīkā. Būs jāstrā- . Ziemai būs jāsapelna nauda.

— Ja jāstrādā, tad es noteikti braukšu, atguvis līdzsvaru, priecīgi atbildēju, kaut gan nezināju, ne kāds darbs, ne kur man būs jāstrādā.

Mācības skolā izbeidzās. Es dažas dienas padzīvoju pa māju un tad braucu.

Kapellāna saimniecība atradās uzkalnī, meža tuvumā. Saimniecības ēkas slēpās liela dārza lapotnē. Pats saimnieks, kreklos izmeties, ņēmās ap bišu tropiem. Uzkalna dienvidu nogāze bija bišu saņoņas pilna.

— Nu paskaties vien. Tu pieradis tur pie muižas, tad jau šeit, tādā nabadzībā, diezin, vai patiks.

Viņš runāja un smaidīja platu, labsirdīgu smaidu, bet es nevarēju atrast vārdu sava apjukuma izteikšanai un klusēju. Man bija zināms, ka viņš par mani negrib zoboties, tomēr man par viņa vārdiem sametās kauns, un tai acumirklī es domāju, ka labāki būtu bijis, ja es nemaz nebūtu šurpu braucis. Tomēr, jau daudz vēlāk viss mainījās. Darbu viņš man bija sameklējis pagasta valdē. Rītos, pēc kārtīgām brokastīm, pulksten astoņos es gāju darbā, bet divos es jau nācu mājās un ikreiz atradu spēcinātāju pusdienas maltīti galdā. Pēc tam es ieslēdzos nekad nebeidzamo saimniecības darbu lokā vai dažkārt nozudu mežā. Bet mežam ne gala, ne malas nebija iespējams aptvert. Malā un vēl labu gabalu mežā iekšā bija krietni sauss. Lēzeni paceldamies, ar ieplakām mainīdamies, pauguri bija apauguši pelēki apsūnojušām eglēm, debesīs iestrēgušiem bērziem, šur tur čukstēja mūžīgi drebētājas apses, dažviet pa ozolam, resnam un stipram, kas saviem vareniem zariem visus pārējos kokus turēja no sevis pieklājīgā atstatumā. Tālāk pauguri strauji laidās lejup un nogrima plašā, grūti pārbrienamā Velna purvā. Purva pamalē uz dīvaini augstiem ciņiem auga vareni melnalkšņi ,smagnējas egles un līgani bērzi, tālāk bija redzamas tikai niedras, vilkastes un citas purva zāles. Kādu dienu, gar purva malu pastaigādamies, atradu satrunējušu, no ciņa uz ciņi pārmestu siekstu laipu. Tur bija staigāts vēl pavisam nesen, vēl bija redzamas zābakotu kāju pēdas un mīksti izpuvušā siekstā svaigi iespiedumi Arī es uzsāku iet pa šīm laipām Sākumā tās veda pāri apkaltušu, saplaisājušu dubļu klāniem, tālāk pār pelķēm brūna odu, kāpuru un visādu mūdžu pilna purva ūdens un izbeidzās pie liela, plata ciņa, uz kuŗa auga resns, līks un kropls bērzs Tā zari tiecās uz leju, turpat sasniegdami ūdens virsmu, bet zem bērza galotnes kuploja sulīgu vijgriežu cers Virs tām, pie bērza bija piestiprināta maza, miniatūrā kapličiņa ar Krustā Sistā tēlu. Bija redzams, ka kapličiņa tur piestiprināta pirms daudz gadiem. Tā bija kļuvusi zaļganpelēka, gaŗu, sirmu sūnu apaugusi. Mežā valdīja neparasti dziļš klusums, nebija dzirdama pat drebētāju apšu saņoņa. Mani pārņēma kāda baiga jūtoņa un es brīdi stāvēju šai klusumā, mēģinādams uzminēt, kāpēc šeit, tik neparastā vietā bija kapličiņa celta. Es biju audzis uz laukiem, vienmēr starp cilvēkiem, un noslēpumainais klusums ar kapličiņu tik neparastā vietā manī modināja bailes. Es strauji apgriezos un gribēju iet prom, bet tad uz kāda no ciņiem ieraudzīju veco kapellānu. Tur viņš stāvēja ļoti nopietns un kādu brīdi skatījās manī, viņš mazliet pacēla sutānu un pa siekstu laipu man tuvojās.

— Nu re, kur šis iemaldījies, — no pieres slaucīdams sviedru rasu, viņš sacīja, — pašā Velna purva vidū, pie kam nemaz nebaidās, ka velns šim nodarītu ko nelādzīgu. Tev jāzina, ka pirms četrdesmit gadiem šī vieta izskatījās pavisam citādi. Nu jau nekas te vairs nav pāri palicis. Pašam velnam vairs nav kur paslēpties. Bet toreiz, lūk, še, kur tagad vienkāršs purvs, aug grīslis un cilvēks droši var šūpoties uz līganās zemes virskārtas, arī tu, bikses uzlocījis vari saplūkt melno vālīšu klēpi, bet toreiz vajadzēja laba pārdrošnieka, kas uzdrošinātos šūpoties akača malā. Te, kur tagad aug kupls niedru cers, toreiz bija acs: melna un dziļa, virspusē nigrēja pa rūsganam purva zāļu cekulam, bet viņu kāti tiecās bezdibeņa dzelmē, dažs mēdza teikt, ka līdz pašai ellei. Tagad tas viss jau aizmirsies. Muiža nosusinājusi laukus, purva ūdeni notecināja pa milzīgiem grāvjiem, bet līdz ar ūdeni aiztecēja arī purva burvīgums. Toreiz bija ticējums, ka pa šo aci ne viena vien grēcinieka dvēseli ar visu miesu un kauliem velns aizrāvis uz elli. Ļaudis baidījās un akacim gāja apkārt ar lielu līkumu, bet man, pats nezinu kāpēc, ne drusku nebija bail. Tepat, tuvākā apkārtnē uz pauguriem bija lieli baraviku lauki, kas rudeņos, savām brūnajām cepurēm klātin noklāja visu purva pamali,

Pie šīm vietām es jau no mazām dienām biju pieradis. Tikko sācis staigāt es jau nācu tēvam līdzi riekstot un sēņot. Grozu groziem mēdzām nest mājās baravikas un riekstus, bet rudmiešus māte mēdza piesālīt veseliem toveriem, un to pietika turpat visai ziemai. Un visu no šejienes, no Velna purvmalas. Sākumā, atceros, nāca prātā visi dzirdētie stāsti par velnu un bija tā kā bailes: te vējš nošalca pār koku galotnēm, te no niedrāja pēkšņi paceļas meža pīļu pulks, es tūliņ izbīli, atpakaļ nepaskatījies, mudīgi skrienu pie tēva. Tēvs par manām bailēm nesmējās, pieglauda manu galvu sev klāt un teica:

— Nebaidies, labam cilvēkam neviens velns neko nevar padarīt. Bez tam, nez, vai viņi vairs te dzīvo. Nav dzirdēts, ka pēdējā laikā kāds būtu parauts. Varbūt, ka arī ļaudis tagad tik daudz vairs negrēko.

Tai laikā es jau gatavojos pirmai grēksūdzei un krustmāte Juliāna bija iekalusi apziņā, ka mēs esam vislielākie grēcinieki. Tāpēc es sacīju:

— Bet es taču arī esmu grēcinieks.

— Nu, par tādiem grēkiem kā tavējie, dzīvu nudien uz elli neraus, — tēvs pasmaidīja un skubināja nolauzt lielu, greizu, zem egles paslēpušos baraviku.

Taču tas rudens tad nu arī bija pēdējais. Svētā Miķeļa dienā tēvs aizjāja uz Šeduvu zirgu pārdot un ar to jājienu tā i neatgriezās. Pazuda bez ziņas.

Jaunības dienās viņš bija bijis Dienvidafrikā un tāpēc ļaudis pamazām sevi pārliecināja, ka tas atkal uz turieni aizbraucis. Kaimiņiem viņš pa jokam bija mēdzis sacīt, ka pirmdzimtajam atstāšot mājas, bet mani izskološot par mācītāju. Un tā ļaudis toreiz mēļoja, ka tēvs aizbraucis uz Afriku mācītājam zeltu pārvest. Māte sākumā raudāja, bet vēlāk arī viņa sāka ticēt, ka tēvs aizbraucis pēc zelta un gaidīja to kādā dienā atgriežamies. Tā pienāca laiks, kad arī man bija jāsāk skolas gaitas, lai es neklūtu par vecu un tēvam pārnākot nebūtu par vēlu. Mātei nebija nekādas rocības, tāpēc viņai piepalīdzēja mūsu tuvākais kaimiņš Smailis.

Bet es mežu iemīļoju vēl vairāk. Te mīļu atmiņu pilnas bija visas vietas, kur mēs bijām bijuši kopā ar tēvu, te man nāca atmiņā tie stāsti un vārdi, ko tēvs man bija teicis un dažubrīd gadījās tā, ka viņu pašu kā dzīvu sajutu sev blakus. Tāda izjūta mani pārņēma vienmēr, tiklīdz es iegāju mežā un arī vēl daudz vēlāk, kad biju jau paaudzies, gāju ģimnazijā un ilgstošāki mājās dzīvoju tikai vasaras brīvlaikos. Tad es jau iedrošinājos aizlaipot līdz pašai muklāja malai, palīgoties uz pludojošās zāļu sakņu velēnas un saplūkt rāvaini smaržīgās ūdens lilijas. Velna purvs tad man vairs nelikās tik bēdīgs, jo es jau biju skolā mācījies par to kas ir ezers un kā tas aizaug. (Turpinājums sekos)

TORONTO LATVIEŠU BIEDRĪBA RĪKO

Deju vakaru

š. g. 15. un 22. decembrī, plkst. 8 vak.

1087 QUEEN St., WEST

ATSPIRDZINĀJUMI. GALDIŅI ZĀLĒ BEZ MAKSAS

Ieeja: dāmām un biedrības biedriem $0.75, kungiem $1.00

Ielūdz TLB

KĀRĻA SKALBES KLUBS

rīko piektdien, 14. dec. pl. 7.30 vak. Sv. Andreja bazn. Toronto

Zentas Mauriņas vakaru

I Par Zentas Mauriņas dzīvi un darbiem runās Elvīra BICKIS un Alfreds KĻAVIŅŠ

II KONCERTĀ piedalās: komponists Tālivaldis ĶENIŅŠ (klavieres), dizedātāja Elza SEDLIŅA un vīru dubultkvartets — KALVIS, diriģenta J. DZEGUZES vadībā

III Z. Mauriņas darbus lasīs: Milda BĒRZIŅA, Dagnija INDZERE un Dagmāra PURIŅA

IV KOPĪGS TĒJAS GALDS

Ieejas maksa visam vakaram: pieaugušiem $1; skolēniem un studējošiem $0.50.

JAUKĀKĀ ZIEMASSVĒTKU DĀVANA LABA GRĀMATA!

DAUGAVAS VANAGU grāmatnīcā 123 Huron St., tel. TR 1653 atradīsit vienmēr krājumā jaunākos oriģināldarbus un tulkojumus. Pieprasiet mūsu katalogu!

VĒLĀ LIESMA — O. Liepiņa romāns	$2.80
EIROPAS VĀRTOS — E. Kociņas rom., 2 daļās	$1.65
MĀRA MOSTAS — A. Rupaiņa, rom. I. daļa	$3.50
BOVARI KUNDZE — G. Flobēra romāns	$2.80
1984 — Dž. Orvela romāns	$2.50
NARCISS UN ZELTAMUTE — H. Hesse	$2.00
SIEVU SKOLA — Andrē Žids	$2.10

Jau iznākušas un visdrīzākā laikā dabūjamas mūsu grāmatnīcā:

MUMS JĀBRIEN JŪRĀ — Ingridas Viksnas romāns par Kurzemes cietokšņa pēdējās ziemas notikumiem un tur ieslēgto bēgļu likteņiem.

RAGANA — Irmas Grebzdes noveļu krājums, kur autore no jauna pierāda, ka pieskaitāma mūsu veiklāko un interesantāko stāstītāju izlasei.

KATRINA — Sallijas Salminenas, vairākkārt godalgotais romāns jaunā latviešu izdevumā.

LATVIEŠU TAUTAS PASAKAS PAR ZVĒRIEM — sengaidītā grāmata mazajiem lasītājiem ar Ojāra Jēgena daudzkrāsainām illustrācijām.

Bez tam vienmēr krājumā: kokgriezumi, mākslinieciski veidoti keramikas izstrādājumi, tautiskās prievītes, latviešu mākslinieku gleznas, apsveikumu kartītes, Ziemassvētku lukturīši un svecītes.

Ir pienācis laiks padomāt par

ZIEMASSVĒTKU DĀVANĀM

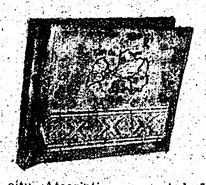

Jūs atradīsit pie mums lielā izvēlē Eiropas mākslas amatnieku darinātus priekšmetus dāvanām, kā:

SKAISTUS ĀDAS izstrādājumus ar latviskiem ornamentiem, FOTOGRAFIJU ALBŪMUS, VĒSTUĻU MAPES, NAUDAS PORTFEĻUS, NAUDAS MAKUS, GALDA BLOKUS, ADĪTAS un AUSTAS LIETAS, KOKGRIEZUMUS, KERAMIKU IZSTRĀDĀJUMUS SUDRABĀ un daudz citu. Ateerieties savu piederīgo un draugu VĀRDA un DZIMŠANAS, IESVĒTĪŠANAS UN SADERINĀŠANĀS gadījumus ar tautiskām pieminas lietām. Lūdzu mums piprasīt drīzumā izdodamo bagātīgi illustrēto katalogu latviešu valodā.

Mēs esam LATVIEŠU SKAŅU PLAŠU 78 RPM sadales centrs. Bagātīgā izvēlē arī Eiropas klasiskās un populārās skaņu plates, kas iespēlētas it īpaši Vācijā, Austrijā un Šveicē. Dabūjami arī 33 RPM un 45 RPM ilgspēlētāji (Long Plyers), koferveidīgie un radio plašu spēlētāji (gramofoni).

Lūdzam apmeklēt mūsu izstādi un pārdošanas vietu, kas atvērta katru darbdienu no plkst. 9 rītā līdz 9 vakarā.

MĀKSLAS AMATNIECĪBA (81)

WALTERS KOPPELS

609 YONGE ST. TORONTO, ONT., CANADA. — Tel. PR 4596

MĀJU REMONTUS UN PĀRBŪVES

lēti un ātri uz izdevīgiem maksāšanas noteikumiem (arī uz kredita)

UZŅEMAS VEIKT

Būvuzņēmējs EDGARS ALBERINGS

14 St. Andrew's Ave, Central Island Toronto

Tel. WA 4287. Toronto (216)

PL 1205 PL 1205

ROONEEM'A MAIZNĪCA

468 QUEEN, ST., W., TORONTO

Konditorejas izstrādājumi Delikateses

MĒS PĀRDODAM

eiropiešu kūkas, tortes, rupjo un saldskābmaizi, dāņu un zviedru sierus, ķilavas un šprotes, igauņu gatavotas desas un citus gaļas izstrādājumus.

Ziemassvētku pasūtinājumus

tortēm, kūkām, putraimu desām u. c. lūdzam nodot laikus.

Piparkūkas katrā daudzumā

Telefonējiet PL 1205 un mēs piegādāsim Jums visu Jūsu mājās!

---

587 Queen St., W. Toronto WA — 6812

KRIEVU MĒBEĻU VEIKALS

QUEEN WEST FURNITURE Co

Bagātīgs jaunu un lietotu dzīvokļa un kantora mēbeļu krājums (390)

Iegriezieties ur pārliecinieties paši!

Mag. jur. H. Liepiņš

TIESĪBNIEKS

VĒRTSPAPĪRI UN VĒRTSPAPĪRU TIRDZNIECĪBA SAV. VALSTĪS

(Turpinājums)

Sakarā ar uzņēmuma darbības sekmēm tā vērtība pašasti novirzās no pirmātnējā akciju kapitāla vērtības, un tendence uz izlīdzināšanos rezultē svārstībā, kas izpaužas akciju kursa maiņā. Tāmdēļ noteicēja nav akcijas nominālvērtība, bet gan viņas biržas vērtība. Šo novirzi spilgti raksturo mūsdienu laikmets ar naudas vērtības pazeminašanos visās pasaules valstīs. Uzņēmumu materiālās vērtības paliek vairāk vai mazāk pastāvīgas, tās pakļautas tikai konjunktūras ietekmei, bet naudas vērtībai krītot, uzņēmuma vērtība skaitliski attiecībā pret naudu ceļas. Ja akcijas ir dalības zīmes un reprezentē daļu uzņēmuma vērtības, tad akciju cenai dabiski ir jāceļas. Statistika, piem., rāda, ka Ziemeļamerikas kontinentā dzīves dārdzība cēlusies (naudas vērtība kritusies), kopš 1939. gada par apm. 85 proc.; labu akciju cena, sekojot šim procesam, paaugstinājusies tajā pašā laikā caurmērā par apm. 84 proc. Citiem vārdiem, akcijas, kas 1939. gadā iepirktas par 100 dol., šodien maksā 184 dol. Skaidrs, ka pie tādiem apstākļiem akciju nominālvērtība ir nenozīmīga. Tamdēļ arī Amerikas biržas biletenos netiek tāda minēta. Jāpiezīmē, ka jaunākos laikos akcijas bieži tiek izlaistas bez nominālvērtības apzīmēšanas uz tām. Apzīmēšana notiek pēc dibinātāju noteiktas cenas. Pēc akciju sabiedrības nodibināšanas un darbības uzsākšanas akcijas ieklaujas savā īpatnējā dzīves ritumā, sekojot kapitālistiskās saimniecības likumībām, padoļamās konjunktūras un financiālās dzīves prasībām un pārmaiņām.

Citu ainu uzrāda obligācijas (bonds, debentures). Kā parāda zīmes tās, protams, cieši staistās pie noteiktas nominālvērtības, dalās liktenī ar naudas vērtību un padotas kursa svārstībām vienīgi konjunktūras ietekmē. Bonds, kurš izlaists par $100 pie tā izpirkšanas no parādnieka ienesīs taisni $100, neraugoties uz to, kāda šai summai būs vērtība izpirkšanas brīdī, resp. pirktspēja, salīdzinot ar $100 bonda izlaišanas brīdī. Starplaikā starp izlaišanu un izpirkšanu kurss var svārstīties naudas tirgus ietekmē. Izcila loma te diskonta procentam (t. i. rentei, ko bankas maksā par noguldījumiem un aizdevumiem) un saimnieciskai aktivitātei. Mazliet citāda lieta ir ar t. s. zelta certifikātiem jeb obligācijām ar zelta klauzulu. Tie ir vērtspapīri, kuru izpirkšana paredzēta par tādu cenu, kāda atbilst tam pašam zelta daudzumam, ko varēja nopirkt ar pirkšanas summu obligācijas izlaišanas brīdī. Saprotams, ka šo obligācijas vērtība neatkarāsies no valūtas, bet no ikreizējās zelta vērtības.

Obligāciju kotācija biržā notiek procentos. Par vienību (t. i. nominālvērtības vienību) pieņemti $1000. Akciju kotācijas uzrāda tikai kapitālvērtību, neieskaitot uzkrājušās dividendes (quoted flat), kurpretim obligāciju kursi tiek parasti uzrādīti, ieskaitot uzkrājušos procentus (dividendes).

Bondu kotācija parasti izskatās šādi:

(Skat. tabulu apakšā).

Pirmā un otrā ailē uzrāda gada augstāko un zemāko kursu. 3. — dod attiecīgā papīra nosaukumu, pieminot blakus maksājamo procentam (t. i. rentei, ko bankas maksā par noguldījumiem un aizdevumiem) un saimnieciskai aktivitātei. 4. — uzrāda dienas operāciju apjomu tūkstošos. 5. — dod dienas atklāšanas, 6. — dienas augstāko, 7. — dienas zemāko un 8. dienas slēguma kursus.

1951 High	Low	Bonds	Sales in $1000	Open	High	Low	Close	Change
116½	71½	Belgium 7s'55	104	104	104	103	103	— ½

(Turpinājums sekos).

Ar šo sludinājuma izgriezumu Jums 10% atlaide!

Mēbeles un elektr. piederumus iegādājoties, lūdzam iegriezties jaunatvērtajā

NU-MODE

MĒBEĻU UN ELEKTRISKO PIEDERUMU VEIKALĀ

High Park rajonā, 315 RONCESVALLES AVE, Toronto

MUMS VIENMĒR KRĀJUMĀ un lielā izvēlē modernākās mēbeles no labākām fabrikām, pazīstamās MOFFAT firmas gāzes un elektr. plītis, CROSLEY SHELVADOR ledusskapji, veļas mašīnas, radio un GENERAL ELECTRIC elektriskie piederumi

MĒS IZDARĀM arī ledusskapju un veļas mašīnu apmaiņu pret jaunākiem modeļiem, maksājot par lietotiem augstākās cenas

PIE MUMS ATRADĪSIT skaistākās mantas

Ziemassvētku dāvanām

par sevišķi izdevīgām veikala atvēršanas cenām

Jūs mūsu veikalu atstāsit apmierināti ar mantu un cenu.

Izdevīgi kredita noteikumi

Veikals atvērts katru vakaru līdz 9

NU-MODE

FURNITURE & APPLIANCES

315 Roncesvalles Ave, Toronto Tel. LO 4386 (201)

LATVIJAS AMATA MEISTARA

J. KREIĻA

FOTO DARBNĪCA

izdara uzņēmumus latviešu gaumē

Filmas attīsta un kopē

TEL GE 0756

PAPE AVE 445 TORONTO

Laboju un ieķaisu — vannas, dušas, klozetus, izlietnes un gāzes vadus.

231 RIVER St., TORONTO

Tel. RA 1813 (93)

S. VASARĀJA

transporta uzņēmums

»BALTIC CARTAGE«

and MOVERS

izdara transporta pakalpojumus katrā laikā. Tel. OL 1403, Toronto

---

Paziņoju tautiešiem, ka pie mums dabūjami mājās

SKĀBĒTI KĀPOŠTI UN ŽĀVĒTI ZUŠI

Svētku galdam iepriekš pasūtināmas putraimu desas un žāvētas cūku galvas

A. MAURĪTIS, 1150 College ielā, pie Dufferin. Tel. KE 7042 (194)

Ziemassvētku svecītes un lukturīši

VĒL DABŪJAMI:

LOTUS puķu veikalā,

KOPPELA veikalā,

ZIEDIŅA grāmatnīcā,

KALNIŅA grāmatnīcā,

DV grāmatnīcā.

Lūdz pasteigties! (208)

Tautiešī Toronto!

Pieņemu apavus labošanā. Ja vēlaties pakalpojumu, piezvaniet un uzdodiet savu adresi, tiks saņemts un piegādāts jums mājās

J. FOGELS

70 Sussex Ave, tel. MI 7088

Toronto (218)

ŽĀVĒTUS ZUŠUS

Svētkiem lūdzam pasūtināt jau tagad, lai sūtījumu saņemtu laikā.

Zivju žāvētava

„BALTIC",

10 Widmer St., Toronto

Tel. PL 2434 (210)

LUNA

FOTO STUDIJA

984 Dundas St., West, Toronto

Tel. ME 8967 (29)

Kungu friziere

ZIEDIŅA

490 Spadina Ave pie College

Tel. RA 5291 (217)

„Nāc pie manas sirds tik klusi,
Kā nāk puķēm pavasars.." —

Tautietes! Ja esat vientuļas un skumjas, Jūs iepriecinās draugs. Ja ilgojaties dzīvē rast piepildījumu, rakstiet diviem dzīvu vīriem. Jūs vēlamies 22—28 g. v., slaida auguma. Rakstiet vecākam 33 g. v., Jaunākam 30 g. v. c-o A. Ziemelim. Abitibi P. P. Co, Camp 9, Auden, Ont. (220)

LIELA mēbelēta istaba izdodama. Zvanīt OL 4332, Toronto. (199)

IZDODAMA glīti mēbelēta istaba ar virtuvi divām personām. Tel. RA 1451, Toronto. (213)

AID OVERSEAS Inc.,

3133 So Halsted St., Chicago 8, Ill., U.S.A.

Nosūta pārtikas pakas uz visām Eiropas valstīm, iesk. Berlini un Vācijas krievu joslu, izņemot Pad. Savienību. Pakas apdrošinātas pret pazušanu. Sūtījumus izdara no Eiropas noliktavām, kas paātrina paku saņemšanu. Paku saņem 10—20 dienās, bez piemaksas.

Paka Nr O — $5.25	Paka Nr.14 — $5.70	Paka Nr. 21 — $6.25
5 unces olupulvera	2 mārc. speķa	2mārc. speķa
4 mārc. cukura	2 " tauku	2 " tauku
2 " konfekšu	2 " cukura	2 vien. ziepju
2 " rozīnes	2 " ievārījuma	1 mārc. kafijas
1 " šokolādes	1 " cūkas gaļas	1 " kakao
Paka Nr. 1. — $6.70	2 vien. ziepju	1 " šokolādes
2 mārc. tauku		1 kan. kond. piens
2 " speķa		**Paka Nr. 24—$11.50**
2 " dūmdesas		5 mārc. speķa
2 " cūkas gaļas	**Paka Nr. 19 — $9.95**	3 " tauku
1 " margarina	4 1/2 mārc. cukura	2 " margarina
Paka Nr. 3 — 6.20	4 " speķa	2 " ievārījuma
4 mārc. speķa	2 " tauku	(2 " aera
3 " margarina	2 " marg.	1 " kafijas
2 " tauku	2 " ievār.	2 " kakao
1 " cūkas gaļas	2 " kakao	2 "šokolādes
Paka Nr. 5 — $5.40	2 vien. ziepju	**Paka Nr. 93 —$8.50**
2 mārc. speķa	1 mārc. kafijas	5mārc. tauku
2 " cukura	1 " šokolāaes	2 " šokolādes
2 " ievārījuma		2 " kakao
1 " margarina		1 " kafijas
1 " kafijas		
1 " kakao		

Individuālas pakas

Paka Nr. 10 — $6.50	Nr.A-5 mārc. dedz. kafijas	$6.50
2 mārc. speķa	Nr.B-8 " šķiņķa bundžās	$9.90
2 " tauku	Nr.E-5 " dūmdesas	$5.00
2 " margarina	Nr.F-5 " šķiņķa(cūk.g.)	$4.80
1 " kafijas	Nr.G-5 " siera	$3.90
1 " kakao	Nr.H-5 " sviesta	$5.50
1 " šokolādes	Nr.J-9 " sviesta	$8.25
Paka Nr. 12 — $6.40	Nr. 6A-10 " cukura	$2.60
2 mārc. tauku	Nr.6B-20 " "	$4.70
2 " speķa	Nr.25C-15 " tauku	$8.80
2 " cukura	Nr.25E- 9 " "	$5.25
1 " kakao	Nr.94B-8 " medus	$5.00
1 " kafijas	Nr.94J-5 " margarina	$3.70
1 " šokolādes		

Jūs varat sūtīt 5 mārc. paku kafijas uz Austrumvāciju, Berlini un Austriju bez muitas.

BRUNO PURIŅS

PIEDĀVĀ BAGĀTĪGĀ IZVĒLĒ NEKUSTAMUS ĪPAŠUMUS

TORONTO — NEW TORONTO — MIMICO un ārpus Toronto

PĒRKOT — pārbaudiet mūsu pārdodamo māju sarakstu. Zemas iemaksas. Izdevīgi nomaksas termiņi.

PĀRDODOT — 10 labākie aģenti jūsu rīcībā. Ātri rezultāti garantēti. 2 biroji — 24 st. darba laiks.

JOHN PENTURN & SON

Member the Toronto Real Eastate Board

85 RICHMOND ST, W, TORONTO

Tel. birojā EM 4-4085 Tel. mājās (B. Puriņš) ME 2790

ŠĪS NEDĒĻAS SPECIĀLPIEDĀVĀJUMI TAUTIEŠIEM:

8 ist. māja ar visām mēbelēm. Cena $11.00; iemaksa $2000, Long Branch, (Toronto); 7 ist. māja ar 12 akriem zemes. Cena $5000, iemaksa $2000.

Sekojiet mūsu iknedēļas speciālpiedāvājumiem! (55)

Ziemassvētkiem tuvojoties, domājiet par dāvanām

ZALINSKAS

803 Dundas St., W., Toronto, Ont.

BAGĀTĪGA IZVĒLĒ PIEDĀVĀ: kungu, dāmu, bērnu apģērbus, kurpes un galantērijas piederumus.

Latviešu valoda. Latviešiem uz visām precēm atlaide (144)

ISTABIŅA izdodama vieniniekam ar virtuves lietošanu. Zvanīt — GE 0756, Toronto. (209)

Korsetu šuvēja

E. MISIŅŠ (no Rīgas)

pieņem pasūtinājumus

Tel. GR 4160, Toronto (187)

„LATVIJAS AMERIKĀ" pārstāvji Amerikā

1. Daugavas Vanagu pārstāvība ASV un visas DV apvienības, nodaļas un kopas ASV un Kanadā.

2. ASV:

A. Augstums, 1634 N. Str., Lincoln, Nebr.

Arnolds Bērziņš, 1109 Hancock, Brooklyn 21 N. Y. un Bellemeo baznicā, Brooklyn'ā pēc dievkalpojuma saliešanas zālē.

Ed. Dobelis 503 2nd Street, N. W. Waverly, Iowa.

P. Bubovics, Quaker Lane, Hyde Park, New York.

Arvids Eglītis, 2123 - 24th Ave, So., Minneapolis, Minn. Tel. GE 7423.

J. Kājiņš, 600 Tremont St., Boston, Mass.

Rūd. Kraffs, Zion Lutheran Church Dalton, Minn.

R. Krūkliņš, Latviešu grāmatnīcu, 1201 E. Grand River Ave, East-Lansing, Mich.

Jānis Lazdiņš, 3823 1/2 Central Ave, Indianapolis, Ind.

Jānis Mikelsons, 67, Mercolin St. Boston — Roxbury 19, Mass.

A. Ozolina, 1635 N. Orchard St., Chicago, Ill.

A. Punka, 1417, Park Road N.W. Apt. 4, Washington 10, D.C.

V. Puriņš, 1043 Baldwin S. E., Grand Rapids, Mich.

J. Runkis, 5226 20th Ave, N.E., Seattle 5, Wash.

Julijs Sakne, grāmatu un laikrakstu apgāds, 300, Second St. Liverpool, N. Y.

J. Sebojevskis, 2711 „W." St. Lincoln, Nebraska.

B. Šmits, 18 Prospect St., Poughkeepsie, N. Y. .....

J. Upesleja, 2518 N. 12th. Str., Milwaukee 6, Wiskonsin.

Miss Biruta Ziemiņa, 920 W. Lovell St., Kalamazoo, Mich.

T. Tērauds, c/o Mr. H. Hamilton, 7151 Euclid Rd. Cincinati 37, Ohio.

Rev. J. Turks, 1251, W. Lowell St. Kalamazoo, Mich.

3. KANADĀ:

I. Baltraks, P. O. Box 1068 Stn. C. Toronto 3, Ont.

A. Birznieks, 911 Mac Rae St. Niagara Falls, Ont.

„Daugavas Vanagu" grāmatnīcā, 123 Huron St., Toronto, Ont.

E. Jurševskis, 698 York St., Hamilton, Ont.

A. Kānbergs, Raksti un darbu pakalpojumu birojā. 569 Scherbourn St. Toronto.

A. Kalniņš, Muskoka Sanatorium P/O Muskoka, Ont.

V. Kopels, 609 Yong Str., Art Handicraft, Toronto, Tel. PR 4596

Marta Kuncāns, 67, Beulah Ave, Hamilton, Ont.

Arturs Kivilis, Hurdman's Bridge, Box 164, Ottawa, Ont.

L. Lidums 27 Wiley St., St. Catharines, Ont.

Puķu veikals „Lotus", 854 Bathurst St. Toronto, Tel. KE 3064

K. Skuja, 20 William St., W, Waterloo, Ont.

Mrs. Leonija Ozolkalne, 460 E. 6th Ave., Vancouver, B.C.

V. Teteris, 67 Lebel Ave, Apt 2, Kirkland Lake, Ont.

V. Ziedīņš, Latviešu grāmatnīcu, 92 Morse St., Toronto, Ont.

Otto Zilkalns, 5745 Cote St., Lac Rd. Apt. 3. Montreal.

BAZNĪCAS ZIŅAS

ASV

Kalamazū Latviešu Ev.-Lut. draudzē nākošais dievkalpojums 16. dec., pl. 13, Ciānas baznīcā Pine ielā 523.

Pēc dievkalpojuma turpat zālē groziņu azaids pie Ziemassvētku eglītes, ar bērnu apdāvināšanu.

Dziedās E. Reinvalde (soprāns). Groziņus lūdz nodot pirms dievkalpojuma. Māc. K. Hermanis.

Charlotte

š. g. 25. dec., pl. 3 p.p., Sv. Marka ev.-lut b-cā Ziemassvētku dievkalp. Dievkalpojumu vadīs māc. V. Liventāls un tanī piedalās ērģeļu mākslī. H. Lindemanis.

KANADĀ

(LATVIEŠU EV.-LUT DRAUDZĒS).

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis (14 1/2 Wentworth Str. So, Hamilton, Ont. T. 7 - 0136)

Otavā 22. dec. (Sv. Pētera b.); Vellandē 25. dec.; pēc dievkalp. sanāksme: Vellandes dr. dibināšana, latv. svētd. skolas organizēšana, latviska gara un garīgas dzīves veicināšanas pasākumi un dažādi jautājumi.

Prāv. A. Mitulis (367 Maryland St., Winnipeg, Man.).

16. dec. **Lee River'a**; 23. dec., pl. 12 **Fork River** ar dievg.; **Winnipega** 25. dec., pl. 4 p.p.; latv. kolonijā **Libau** 26. dec.

Māc. V. Šefers (659 Piccadilly St., London, Ontario).

Londonā š.g. 22. dec., pl. 8 vak. Trīsvienības b-cas zālē kopēja eglīte, kā maziem, tā lieliem ar garīgu aktu.

Londonā š. g. 24. dec., pl. 6 vak. Ziemassvētku vakara liturģ. dievk.

Sv. Katarīnā š. g. 25. dec., pl. 11 Kristus baznīcā Ziemassvētku dievk.

Niagara Falls š. g. 31. dec., pl. 3 p.p. Vecgada vakara dievk ar dievgaldu. Pēc dievkalpojuma baznīcas zālē kopēja eglīte.

Māc. E. Pavasars (1139 Cannon St. E., Hamilton, Ont., T. 93410).

Hamiltonā 16. dec., pl. 4 p.p.; 24. dec. pl. 7.30 vak. (Latv. B-bas koris komp. Ciruļa vadībā); Jaunatnes sanāksme 20. dec., pl. 6.30 vak. māc. mājā.

Mattavā 22. dec.; **Sadberijā** 23. dec. Hamiltonā laulāti: Bruno Gederts Andersons ar Austra Polis.

Māc A. Lūsis (50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LO 2510) **Toronto Sv. Jāņa** b-cā (274 Concord Ave)

Toronto 15. dec., pl. 6 vak. Ziemassvētku eglītes vakars draudzes loc. bērniem; draudze apdāvinās bērnus līdz 14. g.v.; svētdienas skolas audzēkņu uzvadums un priekšnesumi; 24. dec., pl. 6 vak. svētvakara dievkalpojums (viru dubultkvartets „Kalvis" J. Dzeguzes vad.) dziesmu lapinas; 25. dec., pl. 11 dievkalp.

Māc. A. Briedis (17 - 8th St. Noranda, Que.)

Norandā 22. dec., pl. 5 p.p. eglīte Norandas un Ruanas latv. bērniem (United b. zālē); 24. dec., pl. 5 p.p. dievkalp. **Timminsā** 23. dec., pl. 6 vak. (Kristus b.); **Virdžīnijtaunā** 25. dec., pl. 4 pp. (Pāvila b.).

Pirmā Latviešu Ev.-Lut. draudze SV. Andreja baznīcā, Jarvis un Carlton ielu stūrī. Mācītājs A. Čops, 118 Isabella St.. Tālrunī: baznīcā PR 1563, māc. dziv. MI 1373.

Svētdien, 16. dec., pl. 4 Ziemassvētku Eglītes dievkalpojums bērniem. Pēc dievkalpojuma „Bērnu Vakars" ar priekšnesumiem, tējas galdu un Ziemassvētku vecīti. Vecāki lūgti bērnus iepriekš pieteikt pie mācītāja.

Draudzes ērģelnieks Tālivaldis Ķeniņš sestdienas vakaros no pl. 7-7.30 b-cā atskaņos ērģeļu mūziku.

Māc. E. Caune (11010- 109 Ave, Edmonton, Alta).

Lethbridžā 22. dec. Ziemassvētku sarīkojums. **Edmontonā** 25. dec.,pl. 4 p.p. (Sv Jāņa b.). **Kalgarijā** 23. dec.

Māc. A. Gaudiņš (4500 Grand Bl. Montreal, Que. Tel. EL 3422).

Montreālā 22. dec., pl. 6 vak. (Sv. Jāņa b.) eglītes vakars visiem Montreālas latv. bērniem; 24. dec., pl. 6 vak. svētvak. dievkalp. Redeemer b-cā. Kristīts Jānis Stārasts, Hermaņa un Gundegas d.

Māc. K. Avotiņš (1091 West Ave, Vancouver 9, B. C.).

Vankuverā 22. dec., pl. 5 p.p. draudzes eglītes vakars (bērnu priekšnesumi un vakara dalībnieku savstarp. apdāvināšanās); 24. dec., pl. 8 vak. dievkalp. (Reedemer lut. b.); **Viktorijā** 29. dec. eglītes vak. (Grace lut. .)b.).

Māc. H. Kušils (39 King St., W, Kirkland Lake, Ont. t. 2811-N) **Kirkland Leikā** 24. dec., pl. 7 vak. svētvak. dievkalp. (bērnu priekšnesumi); 25 dec., pl. 2 p.p.

Archibīskapa pārstāvis A. Skrodelis

Hamiltonā, Sv. Pāvila b-cā, dievkalpjumi: svētdien, 16. dec., pl.19; Ziemsvētku svētvakara dievkalpojums 24. dec. plkst. 17,30, 4) Ziemsvētku rīta dievkalpojums 25. dc., plkst. 8,30 no rīta. Māc. Art. Voitkus.

Laikrakstam „LATVIJA AMERIKĀ"

123 HURON ST. TORONTO, ONT., CANADA.

ASV: ĐV Pārstāvība, 31—43 Steinway St., Long Island City 3, N.Y.

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu Latvija Amerikā .....

līdz ..... uz ..... mēnešiem uz sekojošu adresi:

Mr, Mrs, Miss .....

.....

.....

Pievienoju money orderi, čeku vai skaidrā naudā $.....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai.

(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Pārstāvji ASV lūgti savus maksājumus avīzei kārtot DV Pārstāvībai ASV.

NOTIKUMU DEGPUNKTĀ

EIROPAS ARMIJA

Armijas ģenerālim Eizenhaueram taisnība: bez Eiropas armijas Sabiedroto aizsardzības operācijas Eiropā atslīdēs atpakaļ līdz aizsardzības līnijas izveidošanai pie Reinas, kas nozīmētu lielu tiesu Rietumvācijas upurēšanu padomju pirmajam uzbrukumam.

Dīvaini, ka vismazāk Eiropas aizsardzībai darījuši paši eiropieši, īpaši paši kontinenta ļaudis.

ASV savu solījumu īstenojusi: 8. decembrī Bremerhafenā ieradās pēdējie 28. divīzijas 1900 vīru, līdz ar ko ASV Septītās armijas spēki ir 6 divīziju lieli, proti, tieši tik, cik ASV Ziemeļatlantijas līguma Organizācijas valstīm bija solījušas.

Solījumu turējuši arī angļi, jo tiem nu kontinentā 4 divīzijas. Kopā, tātad, 10 divīzijas. Bet 10 divīzijām nav pa spēkam atvairīt eventuālu padomju armiju uzbrukumu.

Frančiem no solītām 6 divīzijām Rietumvācijā ir tikai 3 pilnas un 2 reducētas līdz 60 proc. normālā spēkā. Te, tātad vēl sagaidāma zināma papildus pavēle. Bēdīgi, ka Vācija līdz šim vēl nav varējusi dot nevienu divīziju, nevienu pulku, nevienu bataljonu, nevienu rotu, nevienu vadu, nevienu karavīru. Nav varējusi dot, jo Eiropas armijas mets tālāk par papīra malu nav ticis. Angļi deklarējuši, ka nav ar mieru tajā piedalīties, Beļģija un Holande piesardzīgi seko Anglijai un Francijā De Golls asi uzstājās pret Eiropas armiju, jo tā radīšot vācu „divīzijas, tad armijas korpusus, un beigās vācu Reich'a armiju." Novērotāji saka, ka franči nevēloties valkāt vienu uniformu ar vāciem, tie nevēloties sveicināt vācu virsniekus un nevēloties būt kaut daļēji pakļauti bijušajiem Hitlera ģenerāļiem.

De Golls vaicā: „Kā vārdā, lai prasa sajūsmu, paļāvību un paklausību no frančiem, kas iekļauti bezvalstu armijā."

Stāvoklis ir sarežģīts, jo Eiropas armija šķita labākais veids vācu spēku iesaistīšanai Rietumu aizsardzībā. It īpaši tāpēc, ka Eiropas unificētā armija būtu pamats Eiropas politiskai ūnijai un dotu vācu un itaļu jaunatnei nepieciešamu ideoloģijas mērķi.

Sīkie strīdi, vecais naids un saimnieciskās grūtības neļauj un neļauj radīt tās Rietumu 50 divīzijas, kuras atzīst par nepieciešamām krievu atbaidīšanai no lielās dēkas. Bet 50 divīziju vietā pagaidām ir tikai labi ja 15.

Vai tad tiešām Parīzē neredz tālāk par Sēnu un Londona par Temzu?

H. V.

Darbs un vienība aicina

(Pārnesums no 3. lpp.)

zemu — $2 gadā, man šķiet, nebūs grūtību sirsnīgiem vārdiem jebkuru lokālas biedrības biedri un latvieti ielūgt un iesaistīt šinī visu latviešu apvienībā.

Kā jebkurai organizācijai, tā arī LNAK viņas mērķu īstenošanai (starp tiem arī emigrācijas, tautas tiesību un nākotnes aizstāvēšanas, izkaļošanas, izglītības, latviešu skolu un kultūras veicināšana u.t.t.) vajadzīgi līdzekļi. Bet arī tie radīsies, ja visas biedrības atbalstīs, aicinot savus biedrus iestāties apvienībā un nomaksājot savus dolarus. Šajā ziņā jāsāk ļoti intensīvs darbs. Nebūtu pareizi, ja to darītu vienīgi pats LNAK ar uzsaukumiem presē vai apkārtrakstiem. Šī apvienība nav viena organizācija citu pulkā, bet viņa un tās uzdevums ir mūsu visu viens no pirmajiem pienākumiem. Tāpēc šis aicināšanas, klauvēšanas un kopā saukšanas darbs jāuzņemas visām organizācijām. Tāpēc jebkurai organizācijai, vienalga, vai tā lokālā biedrība, vai DV nodaļa vai latviešu draudze, vai Kārļa Skalbes klubs, vai kāda akadēmiska kopa, aroda cilvēku apvienība, vai korporāciju filistru vienība u.t.t., katrai savos apkārtrakstos jo siltos vārdos jāklauvē pie katras sirds un katrs jāieved arī centrālās apvienības biedru saimē. Esmu pārliecināts, visi to arī darīs. Jo iespaidīgi izskanēja no attiecīgu pārstāvju puses, ka kā DV saime, tā latviešu draudzes atzīst centrālo organizāciju par savu un visu kopējo rūpju un mīlestības bērnu un Kanadas latviešu kopsaimes centru un to atbalstīs un strādās ar to saskaņoti un roku rokā.

Līdzekļu gūšanas laukā jo svarīgs māc. Čopa ierosinājums — rīkot reiz gadā visā Kanadā vienā dienā „latviešu centrālās organizācijas dienu". To atzīmētu katra organizācija ar sanāksmēm, referātiem, sarīkojumiem un visās draudzēs ar dievkalpojumiem, tāpat prese ar rakstiem. Bet šai dienai vēl lielāka nozīme morāliskā plāksnē — tā stiprinās vienību un kopību visu organizāciju un latviešu starpā un cels šīs centrālās organizācijas prestižu. Šis ir viens no izciliem ierosinājumiem.

LNAK padomes sesijas dienas ir aizritējušas, ierosinājumi radušies, līnijas nospraustas, darbs sākts... Bet šis darbs tik vajadzīgs un liels, ka neviens nedrīkst palikt maliņā. Ja kaut viens, vienalga, kādu motīvu dēļ (noguris, kūtrība, neuzņēmība) u.t.t., atraujas, cieš visa tauta, un cieš šī viena — manis un tevis — dēļ. Šis darbs ir jāatbalsta kā jebkurai lokālai vai speciālai organizācijai, tā katram latvietim, kura krūtīs vēl latvieša sirds nav beigusi pukstēt. Arī centrālās organizācijas nepilnības, pagātnes kļūdas un mazie veikumi nevienu neatbrīvo no šī svētā uzdevuma. Kritizējot un noliekot, mēs kritizējam sevi pašu — organizācija un individs — tas ir, ja neesam paši ielikuši visu sirdi un pielikuši roku apvienotās organizācijas celšanā. Arī apstāklis, ja kāds gribētu teikt: Es neesmu gara darbinieks, visu mūžu esmu bijis praktiska darba cilvēks, maza mana rocība, es dzīvoju tālā nomalē — nē, arī tas neatbrīvo no šī pienākuma un atbildības. Ja cita nevari, neliedz vismaz tos divus vai labāki trīs līdz četrus dolarus gadā. Tas visai svarīgi: tieši to trūkums ir kādu reizi kavēklis lielāku darbu veikšanai. Ja vienā otrā vietā šīs apvienības veikumi mazāki, kā gaidījāt, tad, pirms veri muti nosodītājam un kritizētājam vārdam, jautā vispirms: vai es savus dolarus (tikai divus) un mana organizācija savējos esam nosūtījuši? Bet, ja neesi, netiesāsim ne tevi, ne tavu organizāciju un nemoki arī pats sevi ar pašpārmetumiem: vēl arvienu ir laiks — nokavēto vari izlabot un arī ar to tajā pašā brīdī tu kļūsi liela darba līdzdarītājs un nākotnes veidotājs.

NORMAS AUZIŅAS DEBIJA ŅUJORKĀ

Ar patiesu prieku apsveicam ikvienu jaunu mūsu skaņu mākslas aktivitāti un augšupeju. Bet ne katrreiz mūsu jaunās paaudzes instrumentālistiem — solistiem ir tik spilgti izteikts talants, kā sevi atestēja nupat Ņujorkā notikušajā pirmajā patstāvīgajā koncertā jaunā vijolniece Norma Auziņa. Viņas lielā pietāte pret interpretējamo darbu, kā arī dabīgi aristokrātiskais mūzicēšanas veids ir pietiekami faktori, kas jaunajai solistei nostiprina drošu un nemaldīgu mākslas ceļu internacionālā plāksnē.

Protams, tādam talantam kā Norma Auziņa problēmu būs gana, pat vairāk ka jebkuram citam. Apziņa par jau sasniegto un atbildības sajūta nākotnes uzdevumiem arvien vēl paasināsies. Dabisku ierosmi un pārdomas mākliniece neapšaubāmi iemantos tālākā viņas mākslinieciskās attīstības gaitā, kas manuprāt ies arvien lielākā kāpinājumā. Jo kam reiz daudz dots, no tā tiesības ir vēl vairāk prasīt! Mākslinieces izcilā skola ir visam tam drošākā garantija.

Vakara programma — Vivaldi Respigi Sonata, Bēthovena Fa mažore Romance. Lalo Spāņu Simfonija un miniatūrdarbi — deva ieskatu Auziņas mākslinieciskо nodomu realizēšanas izteiksmes līdzekļos, kādi nepieciešami lielas estrādes solistam. Sevišķi skaistais tonis ar briljantu tā veidošanas intensitāti tīri virtuozās ambicijas pagaidām nostāda sekundārā plāksnē. Frazējums gaumīgs un pārliecinošs, vijolniecēm neikdienišķa iekšējās intensitātes spēka atbalstīts; tīra intonācija un labi pārdomāts priekšnesums — tas viss kopā rada pietiekamu stabilu formulu, kuras tālākai veidošanai sekosim ar kāpinātu interesi. Publika koncertā bija sanākusi kuplā skaitā un no savas puses deva māksliniecei pelnīto gandarījumu. Ceram vistuvākā nākotnē būt atkal liecinieki Normas Auziņas spožajai augšupejai.

Pavadīja Hugo Strauss.

Ingus Nāruns

2200 tautas vācieši

ieradušies Ņujorkā ar latv. bēgļiem pazīstamiem kuģiem: SS Gen Stewart un General Eltinge. Starp vācu bēgļiem daži ir ar leišu vārdiem (Pumpolienc, Dulinskas u. c.

DAŽOS VĀRDOS

Turcija slēgusi Bulgārijas robežu, lai novērstu spiegu iecelošanu. Tas noticis pēc tam, kad atklājies, ka Turcijā ielavījušies komūnistu aģenti.

•

23.000 aitas sadegušas vai nošautas nedziedināmo apdegumu dēļ milzīgā krūmu un mežu ugunsgrēkā, kas ar nepieredzētu niknumu plosās Jaundienvidvelsā, Austrālijā. Bojā gājušo aitu kopvērtība 1/4 milj. dolaru.

•

55 gadu laikā, kalpodams vienā un tanī pašā firmā, tikai vienpadsmit dienu nav ieradies darbā ņujorkietis Emīls Smits. Viņš sācis strādāt savā pašreizējā darba vietā 16 g.v. 1896. gadā. Sākumā pelnījis tikai 3 dol. nedēļā. Jubilejā viņš saņēma no darba devēja zelta rokas pulksteni.

•

Sav. Valstu radioraidstacijām, kas, kā zināms, pa lielākai daļai ir privātas, noliegts grozīt politiķu runas. Ja politiķis spēj raidījumu samaksāt, tad radioraidītājs arī jānodod viņa rīcībā, lai tas var teikt to, ko viņš vēlas un par ko gatavs atbildēt.

•

Arābijas karalis Ibn Sauds un Afganistanas karalis Muhameds Zāhirs pasūtinājuši Karlsbādei tuvajā porcelāna fabrikā Čechijā jaunas servīzes, katrā kopskaitā 290 priekšmetu. Arābijas karaļa porcelānos uz katra priekšmeta būs kroņprinča attēls.

*

Uz Ziemsvētkiem atbrīvot no ieslodzījuma 45 par kaŗa noziegumiem notiesātos un Landsbergas cietumā ievietotos izšķiries ASV bruņoto spēku komandieris Vācijā ģen. Hendijs. Ar šādu svētku velti iepriecinātie cietumnieki visi ir tādi, kam sods izbeigtos nākamā gada 1. februārī.

•

Par Pakistanas Moslema līgas vadītāju ievēlēts premjērs Kvaja Nacimudins, kas pārņēma valsts vadību pēc Liakuata Ali Chana nāves, ko noslepkavoja politiski fanātiķi. Līdz ar stāšanos Moslema līgas priekšgalā Nacimudins tagad pilnam pārņēmis visus Ali Chana pienākumus.

300 komūnistes sturmēja Bristoles viesnīcu Vīnē, lai piekļūtu ASV Kongresa locekļiem. Tikai pieaicinot papildspēkus, policijai izdevās izklīdināt sarkanās demonstrantes.

*

5 milj. dolaru aģitācijas vajadzībām esot izdevusi republikāņu partija Senāta vēlēšanās pagājušā gadā Ohaijo valstī, kur kandidēja un tika ievēlēts Roberts Tafts, kas tagad kandidēs ASV prezidenta vēlēšanās. Tā apgalvo viņa demokratu pretkandidāts Fergusons īpašā izmeklēšanas komisijā. Tafts to apstrīd un saka, ka šāds nepatiess apgalvojums esot tikai Trūmena vēlēšanu taktisks gājiens, lai mazinātu viņa izredzes prezidenta vēlēšanās. Tafts saka, ka republikāņi izdevuši nevis 5 milj., bet gan tikai 600.000 dolaru.

Latvijas pilsoņi ASV iesaucami armijā tikai kaŗa gadījumā

Izlasījis laikrakstā Latvija Amerikā rakstu „Ietcic sekot iesaukšanas pavēlēm," gribu mazliet pastāstīt par maniem piedzīvojumiem šai lietā.

Es biju jau iesaukšanas procesā, un 4. decembrī man bija jāiet uz ārstu komisiju, kad pēkšņi ap 20. novembri pienāca paziņojums, ka iepriekšējais rīkojums ir anulēts, un man ir tiesības uz 4C klasifikāciju. Vietējā iesaukšanas komisijā noskaidroju, ka ir pienācis no Vašingtonas jauns rīkojums, ka Latvijai ir līgums ar ASV iesaukt vienai otras pilsoņus tikai kaŗa gadījumā (minēts attiecīgā rakstā), un tā kā es visu laiku biju pastāvējis, ka esmu Latvijas pilsonis, tad man pasacīja, ka Latvijas pilsoņus turpmāk vairs ASV armijā neiesaukšot. Pats lasīju attiecīgo rīkojumu un tur starp zemēm, kuŗu pilsoņus uz priekšu vairs neiesauks, bija Latvija, Igaunija (bet ne Lietuva), Norvēģija, Ekvādora un vēl kādas četras citas. Bet iesaucami ir Ķīnas un ap 8 citu zemju pilsoņi. Kā man paskaidroja, tad pēc pirmo dokumentu saņemšanas ASV iecelotājus vēl neieskaitot par saviem pilsoņiem. Piezīme: šejienes skolas personas ar „pirmajiem dokumentiem" ieskata par Amerikas pilsoņiem līdzīgiem stipendiju iegūšanas ziņā. Nezinu, cik pareizi vietējās iesaukšanas komisijas locekļi izpratuši attiecīgo rīkojumu, bet fakts ir, ka tāds rīkojums pastāv. Es varētu dabūt tā norakstu. Mani klasificēja 4C. Amerikas pavalstniecību neesmu pieprasījis.

Arvīds Oliņš

Dainas koŗa divi gadi

Erikas Freimanes vadītais Dainas koris pagājušo sestdien svinēja savu 2. pastāvēšanas gada dienu, iepriecinot klausītājus ar jaukām dziesmām un atjautīgi uz vestu viencēlienu „Slātaviešu un čangaliešu goda mielasts komitejas sēdē", ko bija iestudējusi režisore M. Bērziņa.

Diriģente ar mīļu gādību apveltīja laipniem vārdiem un dāvanām koristus, kas korī divi gadi uzticīgi kalpojuši latviskai dziesmai.

Labi organizētais vakars bija kupli apmeklēts.

Vai Eiropas armija gūs balsu vairākumu parlamentos?

Ģen. Eizenhauers ir vairrākkārt uzsvēris, ka Eiropas armija jāpadara par realitāti. Pat franči sāk pievienoties domām, ka Rietumeiropas aizsardzība bez Vācijas nav iespējama.

Eiropas armija pašreiz nav realitāte, pat nav vēl pilnīgs projekts. Lai par tādu tā kļūtu, tai jāsaskaņo armiju vadības, apgādes, vienību skaita u. c. jautājumi. Un, galvenais, lai dalībnieces valstis (Vācija, Francija, Italija, Luksemburga, Holande un Beļģija) ratificētu šo projektu savos parlamentos. Šī ratificēšanas varbūtība ir apšaubāma.

Francijā sociālisti, komūnisti un golisti ir pret šādu Eiropas armiju, lai gan pats de Gols sāk nosvērties par tās nepieciešamību. Ja šīs trīs partijas iet kopā, tad tām ir balsu vairākums.

Vācijā Dr. Šūmachers, kuŗa piekritēju skaits kopš pagājušā gada stipri audzis, ir pret šādu projektu. Viņš asi uzbrūk Adenauera līgumiem ar sabiedrotiem. Katoļu centra partija ir pret jebkādu apbruņošanos. Jauno nacionālsociālistu partijas ir gan par vācu armiju, bet ne par tās ietilpināšanu Eiropas armijā.

Franču avīzes pat domā, ka Amerika var Eiropas apvienošanas neizdošanās gadījumā revidēt savas attieksmes ar to un apbruņot Vāciju kā savu sabiedroto.

Paredzamajā Eiropas armijā ietilptu 15 franču divīzijas, 12 vācu, 12 itāliešu un 5 no Beneluksa valstīm. Projektā nav paredzēts kas šīs armijas apgādās. Ir gan izteikti priekšlikumi, ka katrai tautai vajadzētu piedalīties tikai ar 10 proc. no sava budžeta.

Francija, kas bija solījusies uzstādīt līdz 1952. gada beigām 12 divīzijas, šo skaitu jau samazinājusi līdz 10, atsaukdamās uz to, ka divas divīzijas būs jāsūta uz Indoķīnu.

Pad. Savienības zemūdenes pie Jaungvinejas

Filipīnu aizsardzības departaments ziņo par Pad. Savienības zemūdeņu bazi uz kādas salas Sulu jūrā. Pad. Savienības zemūdenes redzētas starp Filipīnām un Jaungvineju.

SPORTS

NODIBINĀTA BALTIEŠU SPORTA FEDERĀCIJA KANADĀ

Pagājušā pavasarī Toronto notika Kanadas baltiešu pirmie kopējie sporta svētki, kur lietuviešu, igauņu un mūsu jaunatne kā kadrez dzimtenē pulcējās draudzīgam sporta sacensībām. Mēs zinām, ka reiz pienāks brīdis, kad baltiešu jaunatnei sacīkšu šķēps būs jāapmaina pret zobenu un jācīnās par savu zemju brīvību. Mēs arī zinām, ka šis zobens būs asāks, ja igauņus, lietuviešus un mūs, latviešus, vienos īstā draudzība. Pamatojoties uz to, Kanadas latviešu sporta vad. R. Plūmes ierosinājumā Toronto nodibināta Baltiešu Sporta Federācija Kanadā, kurā pagaidām ietelp Kanadas igauņu sporta vad. vietnieks A. Tiidus, lietuviešu sporta vad. K. Sapočkivas, bet no latviešiem R. Plūme un Ž. Zentiņš.

Federācija, bez kopēji organizētām sporta sacensībām, sistēmatiski apmainīsies arī ar sporta informāciju un rūpēsies par baltiešu sporta sadarbību visā Kanadā.

Ž. Zentiņš

JAUNATNE CIENĪ GALDA TENISU

Galda teniss, kas otrā vārdā, atbilstot ballītes atsišanas skaņai, pazīstams kā ping—pong, mūsu dzimtenē nebija sevišķi populārs, varbūt tādēļ, ka tas prasa daudz laika un neatlaidību treniņos. Pēdējais un vairākkārtējais Latvijas meistars bija Štams, kas savu dzīvību atdeva cīņās pret boļševikiem. Mūsu sportisti galda tenisam vairāk sāka pievērsties pēc 2. Pasaules kaŗa, dzīvojot nometnēs Vācijā, kur par galveniem centriem izvērtās Lībeka britu un Eslingena amerikāņu joslā. Trimdas pirmās meistarsacīkstes notika 1948. gadā, kad par meistaru kļuva Liepiņš, kas tagad dzīvo Montreālā un trenē turienes galda tenisistus. Bez viņa Kanadā vēl ir trīs galda tenisisti, kas Vācijā bija starp 12 latviešu labākajiem. Viens no tiem ir skriešanas rekordists Valdis Teteris, kas pavasarī domā pārcelties uz Toronto. Otrs ir mūsu pazīstamais futbolists Borduško, kas, pagaidām nevarot būt aktīvs futbolā, pievērsies galda tenisam. Trešais ir Artūrs Eglītis, kas daudz darījis, lai jaunatne galda tenisa spēlēs rastu patīkamu izklaidēšanos pēc smagā maizes darba.

Kanadas latviešu meistarnosaukumu pag. ziemā izcīnīja hamiltonietis Modris Zulps, kas, nebaidoties ceļa grūtību, piedalās arī visos Toronto turnīros. Viņš ir arī Kanadas latviešu galda tenisa nozares vadītājs un Toronto rangtabulā redzams 1. vietā. Bez viņa Hamiltona dzīvo Kanadas latviešu sieviešu meistare Mielēna, kas arī centīgi piedalās turnīros. Nākošajās meistarsacīkstēs viņai būs spēcīgas pretinieces — Velta Ādmine un E. Kāpostiņa, kas janvārī no Anglijas ieradīsies Toronto. Kanadā galda tenisa līmenis ir zemāks kā ASV, ko pierādīja sacensības Toronto izstādes turnīrā. Pasaules meistars pašlaik ir anglis Lions. Kanadā par labākiem gribas atzīmēt lietuviešus, kas šogad augstākās līgas meistarībā ir turnīra favoriti. Ja mūsu spēles līmenis ir mazliet zemāks tad to viegli var izlīdzināt mūsu jaunatne, ja tā sekos torontieša Pukīša priekšzīmei, kas ir visas Kanadas zēnu meistars. 2. dec. YMCA's rīkotā handikapa turnīrā Toronto atklājās vēl otrs talantīgs jaunatnes galda tenisists — Kūlītis, kas finālā iekļūstot bez zaudējumiem izšķirīgā spēlē, zaudēja cīņās pieredzējušākam Kugam, ko priekšsacīkstēs bija uzvarējis. Šinī turnīrā priekšā devumi bija ņemti, ievērojot pašreizējās vietas ranga tabulā. Pirmie desmit spēlētāji pēc rangtabulas ir puslīdz vienādās spējās, tādēļ pirmiem 5, dodot priekšā pieus punktus, nebija viegli cīnīties kādēļ arī ne M. Žulps, ne Eglītis, ne Avotiņš nevarēja ierindoties kādā no pirmajām vietām. Turnīrā, kur piedalījās 25 sieviešu un vīriešu spēlētāji, uzvarēja Kuga, 2. vietā — Kūlītis 3 — Ingolevičs un 4. — Pukītis.

Nākotnē rādīs, kā veiksies Kanadas lielajā turnīrā un kas būs latviešu 1952. g. Kanadas meistari.

Galda teniss trimdā ir kļuvis par populāru sporta veidu ar ļoti daudziem dalībniekiem, tādēļ tam starp pārējiem sporta veidiem veltījama pienācīga uzmanība.

*

No Anglijas uz Kanadu 4. decembrī izbrauca vieglatlēts Bergvalds, bet 9. dec. izlases basketbolists Maksis Kazaks.

*

Valstu sacīkstēs Istambulā Turcija pieveica Zviedriju ar 1:0, Budapeštā Ungārija — Somiju 8:0 Florencē Italija un Zviedrija spēlēja neizšķirti 1:1.

*

Filadelfijas Latviešu Futbola Klubs ASV amatieru un profesionālo kopējā kausa izcīņā zaudēja Keningstingtonai ar 2:3 (0:0), bet meistarības spēlē Betlēmē uzvarēja turienes vienību 4:3 (3:2).

Filadelfijas futbolistu trenera Celmrauga adrese ir 4148 Gerard Ave, Philadelphia 4, Pa, USA.

Memorial Hall līgas basketbola turnīrā Filadelfijas latvieši zaudēja pret Logan A. A. 37:48.

*

Balaratas austrāliešu laikrakstā ievietots mūsu lodesgrūdēja Pētera Neilanda uzņēmums ar aprakstu, ka N. ir sezonas pirmajās sacīkstēs labojis vietējo rekordu lodes grūšanā, sasniedzot 12,82. Šis Neilanda sasniegums ir tālu aiz viņa personīgā rekorda, jo N. sakarā ar savas ģimenes mājinas būvi, maz trenējies.

*

Toronto Latviešu Sporta Kluba valde biedru maksas par 1952. g. noteikus šādi: jaunatnei līdz 16 g. $0,50, aktīviem sportistiem $5, pasīviem sportistiem $3; aktīvām sportistēm $4, pasīvām — $2. Skolēniem virs 16 g. un studentiem maksas pusapmērā. Maksājumus līdz nokārtot līdz nāk. g. 15. janv. kluba valdes loc. A. Mackaram.

*

No Anglijas Toronto ieradušies volejboliste Erna Zālmane—Mālere. volejbolists—basketbolists Arijs Brimanis, abi uzsākot treniņus Toronto Latviešu Sporta Klubā.

Zālmane Latvijā spēlēja Latviešu Jaunatnes un pēdējā laikā Daugaviešu vienībās, kamēr Brīmanis Anglijā bija „Trimdas" vienības dalībnieks.

*

Hamiltonas latviešu basketbolisti piedalās pilsētas meistarībā, kur pavisam paredzētas 27 spēles. Ieejas biļetes visām spēlēm un arī pārējām līgas sacensībām maksā $1 un tās var iegādāties pie T. Ansona, 243 King Str. W Hamilton.

14. dec., plkst. 20,30 latvieši pret YMCA's vienību sacentīsies Y zālē; 5. un 7. janv., plkst. 20,30 pret Stelco Westdalē.

IZCILA SPORTISTA TRAĢĒDIJA

Savienotās Valstis un pārējo pasauli pirms dažām nedēļām pārstaigāja ziņa par pasaules bij. izcilā sportista amerikāņa Džima Torpa otrreizējo traģēdiju sirmā vecumā, kad viņam trūcīgos materiālos apstākļos nācās izdarīt smagu operāciju, ar ko viņš no jauna kļuva populārs, tāpat kā pirms 39 gadiem. Ka amerikāņi prot cienīt savus veterānus, to vispirms parādīja Filadelfijas slimnīcas chirurgs, kas paziņoja, ka par operāciju atlīdzību neņems. Viņa priekšzīmei sekoja daudz sporta draugu, kas ar laikrakstu redaktoru starpniecību sirmajam atlētam nodeva naudas ziedojumus viņa vecumdienu nodrošināšanai. Šeit viņa dzīves stāsts.

Džima Torpa bērnu dienas pagāja kādā vidienes indiāņiem rezervētā apgabalā, kur viņa vecāki nodarbojās ar lauksaimniecību. Jau bērnu dienās vecāki novēroja Džima izcilās spējas skriešanā un lēkšanā.

Ar fizisko audzināšanu Džims Torps iepazinās indiāņu Karlailas kolledžā, kur tajā laikā par treneri un sporta direktoru darbojās viens no amerikāņu spējīgākiem treneriem — Glens Uarners. Džims viņa vadībā sasniedza labus rezultātus. Kuriozs atgadījums noticis Prinstonas—Karlailas skolu sacīkstēs vieglatlētikā 1910. gadā. Prinstoniešiem par lielu izbrīnu Karlailas treneris ieradies tikai ar 5 sportistiem, kamēr Prinstonas vienībā bijuši 27 dalībnieki. Džims Torps piedalījies visās disciplīnās, pie tam tikai vienā — paliekot otrā vietā.

Turpmākās skolas gaitās Torps guva panākumus arī futbolā. Pie tam 1911. un 1912. gadā viņu iedalīja All—America vienībā. Torps ļoti vēlējās iegūt kādā treneŗa vietu, bet viņa kandidatūra netika ievērota. Šis apstāklis viņu ļoti sarūgtināja un viņš atgriezās vieglatlētikas laukumā rosīgi gatavojoties Stokholmas 1912. g. olimpiskām spēlēm.

Torpu iedalīja ASV vienībā pieccīņā un desmitcīņā. Viņa panākumi bija pārsteidzoši — pirmo reizi olimpisko spēļu vēsturē notika gadījums, ka viens un tas pats sportists uzvarēja abās iepriekš minētās disciplīnās. Tas bija Torps. Spēļu noslēgumā Zviedrijas karalis apsveikdams un apbalvodams Torpu, nosauca viņu par visu sportistu karali. Atgriežoties Karlailā un atsākot futbola sacensības, laužu masas sumina šis kolledžas lielo sportistu.

Negaidot nākamā ziemā kāds Bostonas laikraksts ziņoja, ka dažus gadus atpakaļ Torps spēlējis bezbolu, par ko saņēmis atlīdzību. Sekoja izmeklēšana un rezultātā viņam izcīnītās balvas un viņa sasniegtos olimpiskos un citus rekordus anullēja.

Pēc kolledžas beigšanas Torpu aicināja profesionālās futbola vienības. Ilgus gadus viņš spēlēja Ņujorkas Džiantu klubā, būdams pats Nacionālās futbola līgas dibinātājs. Vēlāk viņš spēlēja arī bezbolu, līdz lēnām pazuda no sporta laukumiem. Pēc gadiem pamazām viņu aizmirsa kā amerikāņi, tā visa pasaule. Viņa pēkšņā slimība atkal sauc dienas gaismā viņa sasniegumus, kas nav pa spēkam pārējiem vēl šodien.

Ls.

DAUGAVAS VANAGI

(Pārnesums no 2. lpp.)

Par DV nama pārvaldnieku iecelts Jānis Fogelis, 123 Huron St., Par sarīkojumu daļas vadītāju iecelts Juris Kauls, 555 Carlaw Ave tel. HA 1090., Toronto.

DV namā iespējams īrēt telpas mazākiem sarīkojumiem, kā piem. sanāksmēm, kāzām, dzimšanas dienu svinībām utt. Tuvāka informācija pie nama pārvaldnieka J. Fogeļa vai pie kāda no valdes locekļiem.

Valde uzaicina biedrus abonēt mūsu mēnešrakstu Daugavas Vanagi biļetens. Izdod Rietumvācijas valde. Abonēšanas maksa 50c mēnesī.

Tāpat, esat aktīvi, abonējiet paši un uzaiciniet to darīt arī Jūsu draugus, laikrakstu Latvija Amerikā. Atbalstīsim savu laikrakstu!

Pabalstu sadale

ASV DV Austrijas kaŗa invalidiem un trūcīgiem latviešiem piešķirtā pabalsta sadales saraksts 7, par š. g. oktobŗa mēnesi.

Bērzkalns Anatolijs — kaŗa invalids 4 saiņi; Eglītis Alfreds — kaŗa inv. 3 saiņi; Taisniņš Arvīds kaŗa inv. ar ģim. 3 saiņi; Madzulis Antons — kaŗa inv. 3 saiņi; Černoks Konstantīns — kaŗa inv. 2 saiņi; Kniploks Andrejs — kaŗa invalids, bij. kaŗav., tbc slims; Prokopa — bij. kaŗav. sieva, tbc slima; Melngalvis Alcks. — bij. kaŗavīrs, tbc slims; Upenieks Arvīds — kaŗa inv., vienr. pab.; Driķis Arv. — trūcīgs latv. tbc slims; Bērziņa Marija — invalide ar vecu māti; Greiško Staņislavs — trūc. latv. ar sievu, tbc slims; Ragovskis Alise — ilgstoši slima, paralizēta; Baltacis Staņislavs — tbc slims, liela trūcīga ģimene; Razenfelds Rob. — liela trūcīga ģimene; Zeiferts Lidija — tbc slima; Kažoks Ansis — slims, bez apgādnieka; Bleķis Emīlija — veca slima māte; Volfs Elza — trūcīga latviete; Meijāts Alvīne — 92 g. veca un nespējnieku mājas iemītnieki: Kins Gustavs, Meijers Augusts, Belerts Zane, Elizarovs Vilhelmīne, Ozoliņš Rūd. ar sievu, Zacharovs Natalija. Kopā — 1.300 Austr. šil.

A. Eglītis, Valdes pr-dis

J. Zemzars, Kasieris

LABOJUMS

Mūsu laikr. 19. n-ra 8. lapp parakstā zem bildes jābūt: „A. Pukīte, ALA's biroja sekretārs", nevis vadītājs.

Mūsu mīļais filistrs

CAND. PHIL.

Vasilijs Balodis

dzimis 1884. g. 3. jūlijā, Vestienas pagastā,

miris 1951. g. 28. novembrī Čikagā

Apbedīts Čikagas Oakley-Hill kapsētā

1951. gada 1. decembrī

Frat. Metropolitana's Konvents

Sestdien, 15. decembrī, plkst. 8 vakarā,

CENTR. YMCAs LIELAJĀ VINGROTAVĀ, 40 COLLEGE ST.,

N O T I K S

INTERESANTS VOLEJBOLA TURNĪRS

Piedalīsies: TORONTO YMCA, LONDONAS, HAMILTONAS latvieši un **Kanadas meistars TORONTO Centr. YMCAs** igauņi Ievērojot Londonas un Hamiltonas latviešu volejbolistu pēdējos panākumus, turnīrā sagaidāmas sevišķi spriegas un interesantas cīņas

Ieejas maksa $0.75 (214)